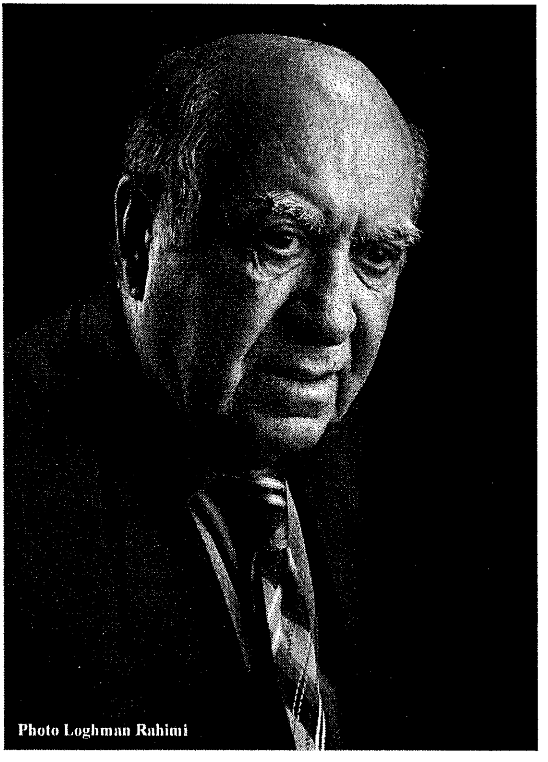
دیوان سۆران

حەسەن سەلاح سۆران

لەسەرئەرکی ئەمیر کیا (ع. تیکانتەپە)

حەسەن سەلاح سۆران

بەناوی خودا

☼«(سەرەتا)»☼

زور خوم بە بەختیار ئەزانم کە یەزدان ئەم هەلەی بە من داوە کە توانیم بە ناوی ناسینەری (معرفی) گەورەترین هونەری ها و چەرخی کورد یانی سوران ئەم چەند دیرە لەم دیوانە دا بنوسم .

من بەنوبەی خوم خویندنەوەو لی کولینەوەی ئەم هەلبەستە ریکو پیکانە بە تەواوی کوردزمانە خوشەویستەکان تەوسیە ئەکەم وە هیوا دارم کە خویندەوارە ئازیزەکان لە ریز گرتنی ئەم جورە کەسانە دا کە ژیانی خویان بو خزمەت بەویژە و زمان و فەرهەنگی نەتەوەکان تەرخان ئەکەن بەلە ونیکی شیاو هەنگاو هەلگرن ، چونکای تەنیا تەشویق(دل خوش کردن)و دل گەرم کردن و قەدر زانینە کە ئەتوانی دلی هونەر و هونەرمەندان زیاتر بە کول بینی و بیجگە

له مه كه ئه مه بوخوى قه‌ره بو (پاداش) كردنه وه يه كه بو نوسه‌ران و هونه‌ر و هونه رمه ندان له لايه يكى تريشه وه هه سيتان دينيته سه‌ر ئه‌مه كه شوينه وارى‌هونه‌رى دلگر ترخه لق و دروست بكه‌ن.و به‌دى بينن .

خوينده وارى خوشه ويست ! ئاياعه يب و شوره‌يى نيه بـو ئيمه تا ئه ورا ده‌يه ته پلوس و بى خه به ر بين كه هونه‌ران و نوسه‌رانى خومان نه ناسين وه‌لييان بى هه‌وال بين هه‌ر له به‌ر ئه‌مه من‌به‌پيدا ويستم زانى له سه‌ر خوم كه هونه‌رى ئه‌م هه‌لبه‌ستانه به ئيوه‌ى ئازيزبنا سينم . چونكاى مه به ستى هه‌مو بو خزمه‌ت به ئيرانى ئازيزه وبه گه لى وه‌لات.

ئيمه‌ش ئه گه‌ر وه كو نه ته وه كانى ترهه ستى ئه ده‌ب په‌روه‌ريمان ببى زور جيى بروايه كه له ويژه اونانى گه‌وره وكو (شه‌يكسپيرى ئينگليزى) وه يا (لا مارتينى) فه رانسه وى مان تيدا هه لكه وى . هه‌ر وه كو له مه وپيش

که زور مان لی هه لکه وتوه به لام ـ له لای گه وهەریه قیمەتی گه وهەر .

سۆران کییه

سوران ناوی حه سەن وه شوره تی سه لاحه و ناز ناوی (تخلص) شیعری سورانه و کوری زانای مەزنی کورد خوالی خوشبو برایمی سه لاحه وله هوزی بەگزادەی موکریه ئەم هونه ره پایه به رزه له سالی ١٣٢٠ کوچی هه تاوی داله دیی سارو قامیشی فەیزوللە بەگی له ناوچەی بوکان ـ وەلاتی ئیراندا هاتوه تەدنیاوه . وه ئیستەش هــەر لەم دییه یه .وه له تەمەنی یازده ساليه وه هونراوەی کوردی نویسوه .

«(پلەی سوران له زانستدا)»

١ ـ سورا نوسه واد ـ سوران هەروه کو زورتری هونەره کانی جیهان به هوی نبوغی خویه وه فیری سه واده دو

ژانست بوه . ئەم هونەرە هیچ کاتی لە هیچ قوتا بخانە یە
کدا دەرسی نە خویندوە . بەلام بە هوی رینوینی باوکیە
وە وکە لك وە رگرتن لە کتیبخانە خانە وادە ییە کەی
خویانە وە زە وقی خویندنی کە و توتە سەر وەبەلە ونیکی
سەر سور هینەر بە سەر زمانی ئنگلیزی و کوردی وروسی
و فار سیوفە رانسە دا چاك زال و سەر کە و توبوە چ لە
خویند نە وە و چ لە نویسنو قسەپی کردنیان دا . وەچەند
زمانی تریش بە جوری سەرە تا یی ئە زانی .

٢ ـ سورانو وینە گەری ـ سوران هەر لە مندالیە وە
دیمە نە دل رفینە کانی وە لاتە کەی سەرنجی ئەویان را
کیشاوە بو لای وینە گە ری (نقاشی) وە دەستی کردوە بە
وینە گەری دیمەنی سورشت (طبیعت) . وە بوخوی
هیوا دارە لەم بە شە شدا سەرکە و تنیکی مەزن بە دەست
بینی و بتوانی شانوی وینە گەری شە نگوشول برازینیەوە

٣ ـ سورانو مـوسیقا ـ ئەم هونەرە موسیقاشی زورپی خوشە وە بوخوی ماوە یەکی دریژەکە لەگەل نوتو موسیقی کوردی داخە ریکە وکە مانیش (ویلن) لی ئەدا دە نگی عودیشی زور پی خوشە .

٤ ـ نوسراوە کانی سوران ـ سوران تائیستا چە ند کتیبی بە زمانانی جور بە جور نوسیوە کە بریکیان لە چاپ دراون بە لام بریکیان ماوە لە چاپ بدری . هیندی لەم نو سراوانە ئە مانەن :

الف ـ فەرهەنگی کوردی ـ ئینگیزی لە شەش جە لدا.

ب ـ بە سە رهاتی زانای روژ هەلات برایمی سەلاح .

ج ـ چاودیری میژویی وفە رهەنگی لەسەر ژیانی تایە فەی فە یزوللە بە گی کە بە یارمەتی دوکتور (ولف گانك رود ولف) ماموە ستای زانستگەی بیرلینی روژا وایی نویسویە تی .

د ـ فەرهەنگی کوردی ـ فارسی لە سەد لاپەرەدا .

ه ـ شەجەرەی ئەنسابی بەگزادەکان ، لە روپەرێکی زور گەورەدا .

و ـ فەرهەنگی فارسی ـ کوردی لەدوسەد لاپەرەدا .

ز ـ فەلسەفەی سوران .

ح ـ ئەم کیتبە هەلبەستەش کە پێشکەشتان ئەکری .

٥ ـ سورانو دەستکرد ـ سوران لە کارەبا (ئەلەکتریستە) داسەری باش دەر ئەچێ و بەلەوینکی ئاماتوری رادیوسازی ئەکا .

خوو خدەی سوران

ئەم هونەرە لەگەل دیمەنی سورشت دا خوشەویستیەکی قولو بەتینی هەیە بەتایبەت لەگەل بەرجەوەندی دلڵاوینی پایزدا خاوەنی رازونیازیکی گەرمو گورە .

سوران نوسینی بەقەلەمپاندان (خود نویس) پێ خوش نیە.

بۆنی عەتریشی پێ خۆش نیە . زۆر حەز لە ژیانێکی سادە ئەکا .

سۆران لە تاقمی زەحمەتکێشە ودژی بێکارەوتەمەڵە. هەر کەس هەنگاوێك بۆ رەفیقیو برایەتی بۆلای ئەو بێیتە پێشەوە ئەودە هەنگاو بەڵکە زیاتر نزیکی ئەبێتەوە .

لەونی هەڵبەستەکانی سۆران

سۆران لە نوێسنی هەڵبەستەکانیدا هیچ کاتێ مانای بە قوربانی قافیە نەکردوە بەڵام هەر لەم کاتەشدا بەلەونێکی باش هۆنراوەکانی لە سەر وەزنێکی رێکو پێك نوسیوە وە لە هەشت نۆ دە وەزندا هەڵبەستی هەیە .

لەلایەکی تریشەوە هۆنراوەکانی هەموی بەدی هێنراوی خەیاڵ وقەڵەمی خۆیەتی وبە هیچ چەشنێ لاسایی (اقتباس) خەڵکی نەکردوەتەوە .

ئەم هونەرە لەزۆرکەوشەنداهە ڵبەستی هەیە : هی کۆمە

لایەتی ، غەرامی ، فەلسەفی ، عیرفانی وتەسەووفی کە
هەرکارمیکیان لەجیی خویدا شاهکاریکی ویژەیی کوردیە

«(دیمەنی سوران)»

سوران کە وینەکەشی لە روپەری ژومارە داهەیە
پیاویکی کۆلەگەت و سورکارە ، چاو کال ، موزەردەکە
نیوقەدیکی باریکی هەیە و زور ترلیباسی بەینە لمیلەلی
(کوت و شەلوار) لەبەر ئەکا .

بە پینوسی ع. تیکانتەپە (ئەمیرکیا)
۱۳۴۵ / ۸ / ۲۱
آدرس : ایران - آذربایجان غربی - بوکان

« دیمەنی بەهار »

خاکە لیوە رویور ابورد مانگی گول پەیدا بوە
بە ندە نوشیو و ترویان وەك تار اخار ابوە
کوترد باریکە لە سەر چل بویە واشە یدا بوە
چونکـە زستانی شرو دربی لفوتە نیا بوە
ئیستەکانی چاوە بر کیو وە ختی دەستە ملاینە
پرشەی روناکی تروسکە پەچەی هەوری دادری
پرتە وزمی زرقوبرقە وەك بلیسەی ئاگری
هەوری تالورەش بە گورمەی پیکەنینەوداخوری
حوکمی شولاوەی بە بارشت بەسەرمە لبەندابری
بە هارکاتی پیکەنینو بەستە و گور انیە
چورچورەو چوموچوماو وچومەلان چوراوە بون
پرفرمیسکی پیکە نین بویە وا پەنگاوە بون
لولو گرژو گیژو کرژن وە کوقژ راز اوە بون
وەك فریشتەی بەختی بو کن ـ هاوەسەرینی زاوا بون
سورەشت گەرمی گە شتو گیلە وسیکە نەوسەر خانیە

فەلاو شوانو جوتیاران پڕ بە دڵ شادی ئەکەن
سەیری ئەیپامی بەهارو ڕوژی ئاز ادیئەکەن
بەدرەقەیدە ورەی سەهۆلو نەخسو بیدادیئەکەن
بەزمی گورانیسوروشتوچەرخیشەددادیئەکەن
خالە سورانیش لە وییە وەدرپلە زیقاینە

(١) خاکە لیوە ـ هەوەڵ مانگی بەهار .(٢) تروسکە ـ چەخماخە

«تاسەی چاوکەژاڵ»

چاوکـە ژاڵلیوئاڵ بـە ژنـو باڵا بـە رز
تالانگە ری دڵ نە و نە مام لەش تـە رز
خشڵی ژیانم شیرین لەنجە و لار
ئیلهامی ئیستام بیگانەکەی پـار
من کە دڵم دا بە کە زیەی کرژت
بەپە لکە و پرچی پە خشا نوپرژت
بە بزە و قاقا وجەفەنگی مە نگت
بە فرمیسکی گەشوەك دەریای پە نگت

بەسوزەی خوشی وەك زرەی چەنگت

بە گروزیکی زایە لەی دەنگت

بە خالی شینی پیروزە رەنگت

بە شیوەی ریکو پیکە و تووشەنگت

بە برژولی تیژوینەی خەدەنگت

بە بروی پەیوەست کەواینو چەنگت

بە دلی نەرموخە یالیو تەنگت

بە لاتیلی(١) گورج وەك چزی هەنگت

لە بیرم مەکە گو لباغی گولزار

بو کی شاخو کیو کارمامزی(٢) شار

وەك سوران تاسەی ماچوقەلە مەتم

بە پولەی وینەی هاوشەوقی شەمتم

(١) لاتیل ـ گریشمە . (٢) کارمامز ـ بە چکە ئاسك

«بیرەواری»

ئەم پەیکە رەکەوینەی لەشو هودەی دلو گیانی منە
بیرە واری بی لەلات چون دیمەنی سەردەمی لە ژیانی منە
دلی سوران لەسوری تورا ئەچەنیو هەل ئەتە کیو قور ئەپیوی
هەر ئەمەش هوی دللگەرمیو سەرکەوتنومایی زیندومانی منە

(١) بیرە واری ـ یادگار

☆« وه‌ره‌ ساقی »☆

وه‌ره‌ ساقی به‌ كول بینه‌ دلی كه‌ یلم به‌ هوی باده‌

به‌ جامی مه‌ی خه‌ لاتم كه‌ و سه‌ ری تو نگه‌ مله‌ بو باده‌

شه‌ ر ابی ئالی یا قوتی بده‌ ه ده‌ ستم فه‌ له‌ ك باده‌ (١)

ته‌ پو تو زی خه‌ یا لا تو خه‌ فه‌ تبا ریم وه‌ به‌ ر باده‌

به‌ قیبه‌ی ژینی كه‌م ماوم ده‌با دیوا نه‌ ومه‌ست بم

به‌ لام موتر یب ده‌ خیلت بم نه‌ وای سه‌ متور وتارم بی

(٢)

زره‌ی چه‌ نگت وه‌ كوسوزه‌ی نیگاری كه‌ زیه‌ تارم بی

(٣)

تكه‌ ی عودی سه‌فا به‌خشت مه‌ زه‌ی ئه‌ فكاری تارم بی

فسونی ده‌ نگی شه‌شالت خورا كی پو دو تارم بی

سه‌ راسه‌ر عومری ئه‌ فسا نه‌م ده‌با شه‌ یدا و پرهه‌ست بم

له‌ ویش مه‌ عشوقی ته‌ نناز ووه‌ فا دارو له‌ باری من

(٤)

دلم گه‌ ش كابه‌ خو ینگه‌ رمیو بلا و ینی له‌ باری من

فه‌ له‌ ك به‌ لكو بداماوم به‌ دی بی كارو باری من

هه تا دوازه ربی دل سوران که ئه روا کوچو باری من
ئه بی هه ر تالبی باده‌ی علو مو نه سه روهه لبه‌ست بم

---

(١) باده = بایه . (٢) تار = ره‌ش (٣) تار = ویل .
(٤) له باری من = وه کو من .

☆« شه‌نگی خیله گوله که‌م »☆

گوله که‌م لـه به‌ ردله چاوی وه‌ك شه هینی هه یه
هاتو چوی کار مامز یو له نجه‌ی دلشیوینی هه‌یه (١)
گه ردن کیله گولی‌عیله شه نگی‌خیله گوله که م
وه‌ك مه ر بیره بیره یه و کو یستانو گه رمینی هه یه
په رچه‌م خاوو ئالو زاو که زیه شیو اوه سه نه هه‌م
پرچی ریحا نه ی ره شه داوی دلـرفینی هـه یـه
بر ژو لی په ر تاوسین بروی کو لکه زیر ینه یه
هه نیه ی ما نگه شه ویه و کو لمی پلی خوینی هه یه
پو کی چینی چین د د انی سولی سه ده فین (٢)

راویژی چەورو شیرین و تەی خەم رە وینی هە یە

لیوی ئالو قە یتانیو خال لە سە رە غو نچە دە مە

بە لگی پە ری پە ر تو کە ــ چەن هیو او بەلینی هەیە

مە مکی هیلکە بار و کە ن کر چنو کا لوتورتوتو ل

لە گو لخانەی سە ر سنگی هیلا نە ی بژوینی هە یە

قامکی چوزە ریو اسن نە رمور یکو لو سو شوشن

کاری عاشق کوژیە وزە ر گی دلدە رهینی هە یە

شە نگوشو خو نە و نە ما موقە د بار یکو شلو مل

بالای تە رزو پیکە وتوی وەك پە لکی لا وینی هە یە (٣)

سور انیە لیم حالیە جە ر گم لە تـە بـو ی

سورا نمو هە لبە ستم زمانی بـد وینی هە یە

(١) كار مامز = بە چکە ئاسك . (٢) سول = سپی و سو ل

(٣) لاوین = چومی لاوین

«شەماڵی وادە» (١)

هانگی ڕەشەمۆ پاشماوەی زستان
خاڵو واڵ دادێ لە چیاو لە کویستان
شەوێک لە کاتی ماڵ نوستناندا
شنەی بای شەماڵ لە دارستاندا
چیا لای ئەنوێنێت بەشادی و دەماغ
دڵی پیر بۆی ساڵ ئەکاتەوە ساغ
سروەی سازی دێ بەچەشنی فلوت
بۆ هاتنی بەهار ئەفیکێنێ سوت
دڵبۆ ژینەرەو نەشە هێنەرە
کۆسار چۆڕینەو چۆم خۆڕینەرە
چەنجیرەی لادێ لار و شەقۆشڕ
بە گۆڕمی شەماڵ دێنە زڕەزڕ
لە پەردەی فادائەکەن هاتوچۆ
گڕو زیک ئەبن وێنەی پیانۆ

شه مالی واده قامکان ئه گوری

ئاهه نگ سار ئه کات هه ر یه ك له کوری

له نیو بیشکه‌دا کور په‌ی خه‌زره‌ویو

ژیر ئه کاته وه وه‌ك ماستی مه یو

بای واده‌ی شه مال موژده پی‌ده ره

به‌هار غه ملینه و خه فه ت لا به ره

چه ژنه بڕ سوران چون سه و داییه

هاور بی‌شه ماله و خوی ته نیاییه

---

(١) شه مالی‌واده = بایه که‌که به فر ئه تاوینیته‌وه .

(٢) ره‌شه ممو = ئاخرمانگی زمستان

« کاروانی که زیه کال »

که کا کولی که‌زیه کالو که مه‌ر که سکان کرانه و (١)

گه لاو گولی گه لا ریزی گولستانم گه‌شانه و

قه تاری قافلەی قەلبم كه قوم بوبوقه زای(٢) قوم

سروەی(٣) سوییانی(٤) سورانی وەك سورانی سورانەو

---

(١) كه سك = سەوز . (٢) قەزا = شارستان . (٣) سروە ــ نەسیم
(٤) سوییان = حەسرەتان = حەسرەت .

✲ ✡ ✡ ✡ ✲

« ئاموژگاری پرشنگ(١) »

روله پرشنگ ئەی كیژوله ورد وژیر و لاوه كەم
چوزه خەلفی شلكو ساوای ژینه پر گیژاوه كەم
ئاموژ گاریم گوبدیره هیزی هەستی چاوه كەم
تا بلین پرشنگ بزانه و شایستەی باوا نیه

روله پرشنگ هەر بخوینەزور به ریزه خویندەوار
پلله پلله را یبویره مه كتەبی دیهاتو شار
تا ئه بیته دو كتو ریكی ریكو پیكو هوشیار
تا بلین پرشنگ به زەینه و نابیغەی ده و رانیه

روله پرشنگ زور وریرابه تو به گوتره شومه که
قه‌ت ته ماعی شوغلی زاواوده وله‌تی خه‌سومه که
شه‌رت‌ریکه‌وتی‌روحوفیکره ئه‌مه یبوسیودومه که
تا بلین پرشنگ قه واره‌ی هه‌یکه‌لی چازاییه

روله‌پرشنگ‌هه‌لمه واسه حاجیله وبه رموری زل
قه‌ت زه نگیا نه دامه دوره‌ومه‌یکه‌ده ستومه‌یخه‌مل
خوت مه‌رازینه‌وبه بو نه‌ی دیه‌شوردوخه‌نه و کل
تا بلین پرشنگی موکری خوی ئیلاهه‌ی جوانیه

روله پرشنگ به‌ره ممالو جادوگه‌ر بروا مه که
قه‌ت سه‌ر که وتو به ختیاریت له‌ساحیر داوامه که
نه‌ك بلیی یاسایه کونه ـ کونیش بی‌تو وامه که
تا بلین پرشنگ‌رونا که و بیروراي یه زدانیه

روله پرشنگ باسی ئالوشه وه و دیوه‌زمه مه که
خووخده‌ی‌ده‌وره‌ی نه‌زانین‌تو قه‌ت‌ئه‌م نه‌رمه مه که

گشت پرو پوچی به تالن سه‌یری ئه‌م به‌زمه‌مه که
تا بلین پرشنگ به دیده‌ی مه زه‌هری ئینسانیه
روله پرشنگ تائه توانی خزمه‌تی کومه‌ل بلکه
چاکه خوازی زه‌حمه‌تکیش به و ناحه‌زی ته‌مه‌ل بلکه
ئافه رینی هی یه که لکوده‌مکوتی ئه نگه‌ل بکه
تا بلین پرشنگ قوتابی فه لسه‌فه‌ی سورانیه

---

(١) پرشنگ کچی سورانه .

« قه‌له‌م »

قه له‌م ژیره هاچه‌ری فامو بیره
مه غزبازه ئه‌ویش گوپالو شیره
په‌یکی زانا و هینه‌ری زانیا ریه
دوخی عه‌قله (١) و دژی چه و تیولاریه

داروغەی چیرو کو ویژه و انیه ـ

(۲)

نوسه ری هەلبەستی کاکی خانیه

سانیعی ئاهه نگو نه زموبەسته یه

زیزی نوتی دەوای جەستەی خەستەیە

تیری وینه و که وانی هونه رمەنده

میری نەخشوهەیکه لوبەر جەوەنده

دەربری ناڵەی بە سوزی جەرگمە

جی نشینو شوینه واری مەرگمە

رابەری نامەی بەتیپی دلبەره

هینەری سروەی ئه و ینی‌ها وسەره

هەستی سوران له بەروه رونو گەشه

قامکی دەستی بە دایم پینجوشه شه .

---

(۱) دژ = دوژمن . (۲) ئەم نیودیره واته : قەلەم وابه هیزه که مه موزینی خانی بەم نوسراوه .

« سیزده بەدەر »

رابورد دەر وژەی (١) شوقاق بە تەپلە وە بەهارە
ر وژی سیزدە بە دەرە و کاتی گە شتو گوز ارە
خدەی کوردانی گور دە لە میۆە و یا دگارە
سوروشت پەر داخوشە نگە ئاهە نگی کرد گارە
وەك رەنگی نە خشی ناهید (٢) چیمەن سی بەنگی کریان
سوسنە داوات ئەگیرن بە نە زمی بە زمی ز ریان
بە قامی مەل خروشا شانوی دە شتی مو کریان
ئا ونگ‌لەسەر پە ری گول وەك عارەقی نیگارە
کیژانی تەر زوتە ر لان کە و تونە کیو و قو پی
بە وە زنی تە پلو بلویر ئەکیشن رە قسوچوپی
وەك میگەلی غەز الن لە قە دکیو و تروپی
ئە لیی ئاسکی بە لە سەن جیبیان (٢) چرو نسارە

رژانه باغومه ز را تیپی گه نجو شوره لاو
گور جوگو لوبه‌رامال، وه‌ك شمقاری فیره‌راو
خه‌ریكی كه یفو سه‌یرن له‌لاپالوقه را غ'او
سوران خوی سیزده به‌ده‌ر به سال چه‌ندین هه‌زاره

---

(١) ده روژه‌ی شوقاق = ده روژه‌ی هه وه لی به‌هار .
(٢) ناهید = وینه گه‌ری مه زنی‌ها و چه‌رخی كورد :
فه‌یزوللای ناهید . (٣) به له سه = ئ'واره .

« وینه‌ی كه زیه خاو »

په‌ری كه زیه‌خاو ، په‌ری كه‌زیه‌خاو
وینه‌ت گه یشتو نامه بانی چاو
من وه‌ك په پوله‌ی په‌روبال سوتاو
وینه‌ت هاوشه وقی شه‌می گرته واو

ئه‌ی مژم تیشكی به دلوبه ناو

دیمەنی وینەت زور سەحەسوکە
(٢) مەرالوتە رزە ئەلیی نوبو کە
مە مکت پیفوکی قنچك پچوکە
خال لیی باریوە وەك بەفرەلوکە
گوپکەی سەرتەرزی خونچەی میکوکە

چاوت نەرگسیومە ستو خومارن
بروت نیوجە غزی هیلی پەرگارن
بسکت لاو لاوی بالای چنارن
کولمت هەناری ساوە و خونسارن
بەلگەی خەلقەتی پەروەردگان

پەریزادیکی ئیلهام هینەری
کیژیکی شەنگوسەر سورینەری
هومید پیدە روهەست بزوینەری
تەرلانو گورجو هەناو پیکەری
فیتنەی سوارنیو دلشیوینەری

« سوزی کەمان » (١)

کە مانە کومەی کوری کەللەیی
بە سوزەی تووەمە بە ستم گەیی

سەرو کی تیپی خاست ئە ناسم
لیم نە بان مە بە من بوتو خاسم

تەلی میت ئە لیی ئاوی ژیانە
وینەی شو رەمەی بوخەم دە رمانە

لات لاپە لایەی دلشکاوانە
حە نجە رە ولورە هەرلەخوی جوانە

ریت ریخەرمانەبو جەرگەی خوشی
بە شەر هان ئە دابوخە مفروشی

سولت سە نگینە زور عیز قـانیە
جوری بلویری دە ستی شوانیە

هە لو یستە کانت زوخ ئە و یستینن (٢)
هە روەك قە نارەی سە رچل ئە خوینن

هەستی سروە کەت دل پشکوینە
شنەی شە پولت مەینەت وە رینە

نە شەی کومە ری دل زیندوانی
رازینە رە وەی بەستە و گورانی

دامە زرینەری نو تومە قامی
سەرچاوەی پەردەو نیوپەردە و گامی

شورینە رە وەی میشکی هیلاك بوی
حەسینە رە وەی ریبواری ماندوی

بە کول هینەری هیوای ژیانی
زیند و کەرە وەی هومید وجوانی

قورەی خە یالی سورانی بی تین
توهە لتگیر اسەر تریی شیرین

---

(١) کە مان ویلن . (٢) هە لویست = Posision

« به‌هاری کوردستان »

چ جوانه خاکی کوردستان سه‌رنجی نه‌وبه‌هارانی
نیگارستانی تاهیدن لدوه (١) رگه و لیره و ارانی
که‌لوئاسوی‌وه کومه‌خمه‌ر که‌حه‌وره‌نگ بیتو سی به‌نگ بی
ئه کالیته‌و له پشتوینه‌ی روکاری میرغوزارانی
نه‌ها و شانی ئه پالاشیان (٢) نه ئیو ریستونه (٣) هی (٤) ئالین
جه‌له‌ی کیوانی مل به رزو قه تاره‌ی کوهسارانی
له قه ندیلی (٥) مامه‌کویان سوروشت بارن ئه‌کادایم
هه وینی به فره بارخانه‌ی کایله‌ی ده‌م نسارانی
ئه‌ر اراتی وه‌ك زوحه‌لله به‌لام و ینوسی کیوانه
له کاتیکدا اله مل ئه‌گری ته موهه لمی ئیوارانی
ئاژه لداران به تاقم دین به‌خیله وژور به‌ره و کویستان
دورو شمی ئاشتیو خوشین (٦) هه سوکه لتی‌هه وارانی
موچه ومه‌زرای‌خر وشاوه به هوهوی‌ده‌نگی وه‌رزیران
به بلویر وبا لوره وبه‌گورانی جوتیارانی

لەدەورەی بانە مەر بیری وەکو تاوس ئەپیکێن پول
شەتەکیەندن بەز هەلبینەی کە مەریەندی نیگارانی
زنەوکانیا و و چورچورەی ئەغەملینن مەنیو بیرا
بەچەپکی گول ئەنەخشینن قەراغی دەم روبارانی
جوت ئەگرن پولی دلداران بەتەنازی بودلبازی
غونەی هەستی دلدارین کورانو گو لعوزارانی
قوتابخانەی مەمو لاسو سیامەندو برایمو کە
سەر چاوەی عەشقو هەلبەستن کیژو لەی چاوخومارانی
عیبادەتگای کە مالاتە بەهاری خاکی کوردستان
لە باسی داخولوگیژن سورانانوهە ژارانی

---

(١) وینەگەری مەزنی کورد فەیزوللای ناهید = (٢) ئاپالاشیان
کیویکە لەئامریکای باکوری
(٣) ئیو ریست = کیویکە لە هیندوستان . (٤) ئالپ =
کیویکە لە سویس .(٥) کیویکە لە کوردستان . (٦) هەسوکەلت
معاشەرەت .

« پەپولە وشەم »

پەپولەی هەزار گەیشتە خەلکی
تێکەلی نەشە و بەزموهە لپەرکی

سەرچو پیان گرتبولاوی زرنگوزیت
گاونیش لەدەست کوری کاکول قیت

کیژانیش بالا چوزە نە مامان
هەلیان ئەپەراند جوتە شە مامان

دە هو لو زورنامە زەی بە ندانبو
گورانیش وەك مەی نەشەی لاوانبو

سەرە ژنا نوپیاوانی پیر پیر
لەکن هە لپە رکیدلیان کردبوژیر

موسیقای سینحمەو بە روکو بەرەور
میشکی رون ئە کردئە یکردبە بلور

دوی کوردستانی شیری مە رانە
بەلام هی شایی ئاوی ژیانە

لەنیو شایشدا مومی (١) ئەدرەوشا
هەستی پەپولەی بوخوی راکیشا

زاوای نەونەمام کورەی میردمندال
لەگەل پەپولەکردی بەجەنجال

ئەی ویست پەپولە بچی بوشایی
دلی نەشکینی کاتی زاوایی
پەپولە ماتەی پەروبال بەخال
نەیتوانی روی خوی لەکور بکاتال

خزایە بەزموکوری بەزمەوە
بەریکو پیکیو گەشەونەزمەوە
کەفەقیانەکەی (٢) ئەدرەوشایەوە
مومی دامردو ئەگەشایەوە
موم لەسەر چوپیو ئەم لەگاوانی
ئەسرینیان ئەرشت کەس نەی ئەزانی

بە زە بری ئەوین نزیك بونە وە
چونـە لاشانـی یە کترینە وە
ئاویتەی یەك بون چ گیان ج لەشیان
ئە بو هە روابن هەروا بوبە شیان
ئیسك و پلوسکیان بوبە بولەمر
لە توزی ئە وان سوران بوبە کور

(١) موم = شە مع . فەقیانە = سورانی .

«(سکالا لەفەلەك)»

ئەی فە لە کی کە ج نەزەری سپلەی نا بار
چە پنە زەری چەپخونی بی پەردەی ئیش لار
لە گە لم بوچی بە قینیت ملهوری غەددار
ئە لیم خوم گیژ کەم و کە ودەن وە کوسادار
مە گەر ئە و کاتە لە من ببیتە مە دە دکار

تیاما و مو نازانم کە چۆن خەلق کراویت

بە بەری ئە بلە میز انیتو بر اویت

هاواڵی بە گەوج دۆستی بەلەوج ناحەزی پیاویت

لە مە قاریتو وە کوە گولی قور اویت قراویت

بۆ سورانی کزوژ اکاوبە لە نجیتو سراویت

---

(١) سکاڵا == شکات .

« چورا خشتەگی »

دازایی دنیاوەك چڵكی دەستە

ئەم چڵكەش زیاتر هی دەستی پەستە

سۆزان چە پەلی کە لکێکی نیە

ئە و کە سە کە سە کە بە مەی مەستە -

شانۆی ساڵی تازە

ئەوادیسان بەهارهات و کەژوکێو پارچە ملاوە
لەشەوقی دیمەنی جوانی قەڵەمڕەوی لێ ورماوە
شنەی باسەرئەلاوێنێ بەعەتری گوڵدڵی بولبول (١)
گۆرانی و چریو بەزمەچ لەملاوەچ لەولاوە
قەنارەو قومری و سیرو لەسەر دارولەبەر زەردن (٢)
سەروکی تیپی موسیقای تەیوشیو و کەلوهەزدن
خەریکی وەسفی مەولودە و قلیجقایەو کەماجارن
بوێژی کانیو باغو ملەو چۆمو پلەو بەردن
ڕوکاری چیمەنو قوپی بەهارستانی شیرینن
هەوارگەی کوزەلەو پنگەو مەنیو بەیبونو نەسرینن
شەتاووجوگەلەو چۆمی تەنیشتی باغی ئاواتم
بەکەوسەرپەنگو پاراوو پڕوشەنگولورەنگینن
گەزیزەی پیرموحەممەدهەروەکوپیروزەزەخشانن

گیلاخەو کەنگرو مەزرەدیاری شاهی مەردانن
چروشاخی قەرەتەکیەکەهوی ئیلهامی سورانە
پەریزوبەندەنی تەرزی ئەلیی دیبای ئەلوانن

(١) باسەر= بایەکە لە بەهار دادیت . (٢) زەرد= شاخوچر (*) کیویکە لە موکریان

« شیوەنی سوروشت »

کاتی قاوە لتون (١) بەگەلاریزان
تەنورەی شەمال ئەمالن کولان
پاسارجمیانە و دەر گاژەنانە
لەحەو شەو لە بان تەقلەدەوانە
نیوەرو داهات ئاسوئەبی لیل
شەمالە شیتە دیتەگەشتوگیل

لـه رۆژ اواوه گیژه لو كه‌ى لول (٢)
جه‌له ئه به ستن دینه گه ردو لول

مل له مل ئه نین گژه بای به سام
له کیو و له‌ری ـ له‌چولگه وشه‌قام

ئه‌م گژه بایه هه ناسه و ئاخه
شینی سوروشته ـ به ئاخو داخه

تـا سه‌ی هاو ینو گه‌شه‌ی به هاره
جـه حیلی رابورد وابی قه راره

سوروشتـه پیره قو ر پیو انیه
دلی که پیر بوعه شقی جو انیه

گه‌ییه دارستان ده نگیان پی ئه دا
دارو گیاش له باس شاره زائه کا

ئه وانیش دینه عه‌لقه‌ی شینه وه
به هاژه‌ی ده رون به گرینه وه

فرمێسك زەردویی بەچین دێنەخوار
ڕومەتیەك ئەڕنن وەك مەردەمودار

لاشەکە نگرو بنچکۆ دڕکوداڵ
ئەچنە قوڕەوە بەهاوڕێی شەماڵ
پاکیان ڕائەکەن زەناوڕ و ڕ ویە
خۆشی هە تاسەر بۆکەس درۆیە

لـە ئێوارە دادڵیان ئەبێ ژێـر
ڕەش پۆشیان ئەکاهەوری ئیقلیم گیر
لە سوێر و چۆنی چەرخی جەحێلی
فەلەك ئەیڕێژێ ئاوی تەو یلی

پرژاوەی لاجانگ دێنەخوار دەمدەم
بێ هەست ئەبارێ تەپتەپۆنەمنەم
دڵی پیر ئەبێ کوڵی گریان دێ
جا پەڵە ئەداو کو پاڵ باران دێ

ئیدی شه مالیش سالخوشمان ئەلیت
هه تا بای وادەله قابوغ ئه خزیت (٣)

له پاشان زریان پیك دینی خه زان
لەجیگای بازان کویران ئاوازان

هەتاره شه ممو گریان ناوه ستیت
بارانی فرمسیك وەك بەفر ئەی بەستیت

سور انیش ئه سرین پرله چاویه
دلپـری بزه و قاقای لاویـه

---

(١) گه لا زیزان = نیو ەراست مانگی پاییز . (٢) روژاوا مه غریب . (٣) بای واده ـ بایه که له ئاخری زستاندا به فر ئه تاو ینیتەو .

« بەزمی مەیخانه »

به هاوریی چاونه خوشان گەینه کوری مەینوشان
چوینه رزی مه جلیی مه ستا نو چاو خوماران

شانۆی بەزمی مەیخانە وەك چیمەنی گوڵخانە
کە وتە سەما بە سۆزەی کەمانو عودو تاران

چڕگەر (١) بە هەستی گەرمی ئەیکوت بەدەنگی نەرمی
ئەیخستە کەیفونەشئە کزانو دڵپەژارن

مەیگێڕ (٢) بە لارولەنجە بە نازی دەستو پەنجە
بیساتی مەی ئەگێڕاڵە بەینی دۆستو یاران

مەزەی شەرابی تاڵی ماچی دولێوی ئاڵی
پەڵکەی شێواوی کاڵی بوبە داوی هەژاران

منو دڵبەر بە مەستی بوینە جەزبی ئەلەسی
خوماری عەشقومەی بوین بەگوێرەی بێقەراران

سۆران نەچێری داوە گیرۆدەو دڵنەماوە
لە سای تیری نیگاهی گەیی بەدەردەداران

---

(١) چڕگەر = گۆرانی بێژ . مەیگێڕ = ساقی .

خەزان (لەباغ)

چون خەزانە باغی ئاوات ئیسە کاری زاریە
پولی دارو بنچکو گول پاکی دەردی کاریە

بای هەناسەی ئاخی زریان‌هیر شوراماڵ ئەبا
سەیلی ئەشکی کاڵی زەردی نەونەمامی‌جاریە

بابە هاژەی بیو چانی شیوە نـونا لینیە
قشقەرەی بی خانو لانی یەك بەخوی هاواریە

بینی عەتری لالە کانی مەحوە ناگاتە موشام
بونی توندی سیرە باغی جی‌گر و جی داریە

دەنگی قومیرسە قروسیروی لی‌براوە خەلوەتە
کوندە بوی‌ویرانو چولی ویژەری شەوگاریە

چیمەلانی جوانی تەرزی و اکروزوبی‌دەقە
کە دوروشمی بی وە فاییوسە غلە تیو بیزاریە (٢)

شەختە خونکاری شەقامو داروغەی‌چوارریەتی

لالقوته رزوتروپـی روته بەم بیماریە

من بەهاری بی خە زانم قەت نەدیوە تائە ژیم

غەیری باغی شیعری سوران پایزیش گولنا ریە

---

(١) باغی ئاوات = باغە کەی سوران . (٢) دوروشم = عەلامەت = ئارم .

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

سوران ئەم پارچەهە لبەستەی خوارەوەی لە بارەی لە دنیادەرچونی باوکی دانوسیوە :

« هەلبەستی فرمیسکاوی »

ئەم سال چوار سالە بوتخانە چولە
لەتاسەت ئەی بوت جەرگم هولولە
ئەتـو زو یشتیو لـەشت بو ئارام (١)
بەلام من کز و یلوتە وە للام
قەت خەیال نەکەی کەمەیلت بنیم
هەرغولامەکەی عەلقەی تولە گویم

کاتی که زریان غیره ت ئه نو ینیت
هه ناسه‌ی پا کی گلکوی تودینیت
ره گی ئه ندامم دائه له رز ینیت
ئا وا تو بیرم وه خه به ردینیت

هه ستو خه یالم دینیته وخه به ر
ئه لی سورانی سایه‌ی صادله‌سه‌ر (٢)
ئه سپارم ده‌م هه یه له لای پیره وه
ئه‌م دوهه لبه سته‌ن بی خه بیره وه:

قه‌ت‌خوت گوم نه که‌ی‌ریگای‌تودیاره
هه‌ـه ر چه نده لیژ وچر و نسا ره
به سنیه پا کـه چش چو لو هو له
ره پیلگه‌ی پیاوان هه روا یه‌ر و له

ئه لیم ئه‌ی زریان بای خه‌م داهینه‌ر
خونکاری زستان کر یـوه چینه ر (٣)

له ده ورت گه ریم په یکی حالزانم
به هوی تو وه یه دریژه ی ژیانم
چا که جار به جار هه والی دینیت
له نیوه مه رگی هه لم ئـه ستینیت

ده خیلم زریان ببه به شه مال
بهره و پاش برو بمنیره سهر بال
بمبه سهر گلکوی باوکی بی وینهم
چون من سه و دایی ئه و دلشیوینهم

ده رویشی کوری خانه قا کهیم
پا بهندی که مهند باره گا کهیم
راز و نیازم زور ههیه لـهوی
ههتا پیی نه لیم دلم نا سرهوی

بزانم چیه بو دلره نجه ئه و
بوچی ته نانهت نایبینم به خه و

بزانم بوچی کاتی کوچکـردن
نه یسپراردم به خواسه ردەمی مردن

دستمه نادەستی ته لیسمی خەیال
ئه مکوت عازیزم بوم به کوی زوخال

بـوچی هیچ نالیی ئاواتی ژینم
چاوت هه لینه به لگەی ئه و ینم (۴)

دواکاته که من له سەرینی توم
نازانی غه رقی زاریو شینی توم

سەر وکی مالم ساقی خه یالم
مەیگیری (۵) زانای پیالەی که مالم

زریان ! هەرچیم کردوه لامی نه دام
جوابی به یا نوکه لامی نه دام

له وسه عاته وه من بالم شکا
شوشەی کورینیو جـه مالم شکا

چو کیشم نەیما یاریدە و هیزی
قوە و هەیبە تو توانا یو پیزی
بویە پیت ئە لیم بمنیرە سەر بال
لای ئەو ئەی ریژم فرمیسکی چوارسال

ئە سرینی لیشاو وەك تاوە باران
هەنیسکی پساو وەك گژەی داران
شیوە نی بکەم فەلەك مەحزون کەم
تەمی هەناسەم بەرە و گەر دون کەم
لەسویراوی چاو خوینا و بر ژینم
بلیسەی دلم بە و دامرینم
بلیم حەسەنی دەست پەر وەردەی تو
سورانی تو یە لە هەرعەرزی بو

---

(١) لەش = بەدەن (٢) صاد = پیتی (ص) کە پیتی هەوەلی شورەتی باوکی بوە کە ئەبیتە (صلاح) (٣) خونکار = فەرمانرەوا (٤) بە لگە = دەلیل . (٥) مەیگیر = ساقی .

ئەم پارچە هەلبەستەی لەبارەی (سید طه شمزنیان)دانوسیوە :

« تاهای شەمزین »

لە رو ئیا داوبە ئەغیاری کە ماتو چاوبەئەسر ینم
گیرودەی عەشقی تاها مو خەریکی ماتەمو شینم
عەلقەی نەهری لەگویمایەووە کو روحم ئەیپاریزم
بە شەمزینەو شەتەکبەندە نەواری سەردەمی ژینم
بە حەرفی (طی) وە(هی) قەستەم بەتاهاوەدلم مەستە
لە شەمزینەوسەری هەلداکزەی ئیلهامی ریی دینم
لەدەیجوری ژیا نمداوەکو گەوهەر گزنگ ئەرژی (١)
لە عاسمانی شەوەزنگما تەهایەمانگو پەروینم
لە سویی عەشقی بەروژ وشەولەدلما مەحشەرهەستاوە
خەلایق پاکی عاجز بون لەدەستی ئاهو نالینم
قوتابی مەکتەبیکم من کەپرشنگی لەپو لو بو (٢)
لەکن تیشکی موحەببەت بوم کەئیستاداخوپرتینم

له گیژ اوه‌ی ژیانمدا به تا ها وه ئه به‌ستم پشت
سورانی ده ستی تا ها موغولامی پیری شه مزینم

---

(١) گزنگ = ء ه شیعه (٢) پولو = سکل .

« په یامی وه‌نه وشه »

ئه ی شنه ی شه مال خه‌م وه رینه که م
ته نگو چه له مه‌ی دل ده رهینه که م
لای دله و دیبو دل ئه بو ژ ینیت
گر و بلیسه‌ ی دل ئه‌کو ژ ینیت
چاوه که م شه مال وه ره پیشه وه
بچو ده رونی دلی ریشه وه
بلی به دلم په یا می گو لم
گولی ته وه للای نا و لقو چلم

بلـێ ئه ی دڵه خه زان کێشه کـه
دڵی چه‌و ساو ه ی هیجران کێشه که

من شه ما ڵمو شاره زای (۱) هه ر هه رد
دوی شه و ر ێبوار بوم له شاخو له به رد

ر ێم که و ته هود ه‌ی کۆر ده ماله کان
خاوه نـێ سه و زه و سه رزه خالـه کان

لـه ده ڵاقـه را چـو مـه دیـواخان
لـه پاش خێر ها تـو شه و بـاشی میوان

سه رنجی کێشا م گـۆ لیکێ ژ اکا و
چوزه وه نه و شه‌ی گه ڵاو گۆڵ شێو او

کـوتم وه نـه وشه ی شـۆ ر ی شیرینم
گێر ود ه‌ی داو ی غـه مت ئـه بینم

کێژه خـو نچیله ئـه من شه ما ڵـم
نا سیاوو شناس هه ر کـور ده ما ڵـم

شه ماله شیته‌م نا و یکم هه یه
گزه وزه به ندیو تا ویکم هه یه
خـه فـه تت بلی دلـی دلپسا و
دلشادت ئه که م شه رته شه رتی پیلاو
گولی نا سکم ده‌ست په‌روه رده‌ی خوم
ئه سپار ده‌ت بلی ر یبوارم ئه ر و م
په یامت ئه به م بی‌سو چو په نا
ئه ید ه‌م به‌دلی بو تو مـو بته لا
کوتی ئه‌ی شه مال راسته‌وخو بر و
وچان ده ر نه که‌ی له به نده نو کو
مه به ستت بولای شو ره‌لاو ی بیت
بو شا نشینی به له کچاوی بیت
به لام ئه‌ی شه مال شیتی په تیاره
ئه سپایی بدوی دلی ناز داره

کاکۆڵی لولی هەڵنە شێوێنی
ئەگەر خەوتبو ڕاینە چڵەکێنی
سلاوی لێ بکەی بەتوندنەی دوێنی
پالای نەمانی دانە لەرزێنی

چونکە ڕیشەکەی ڕیشەی دڵمە
(۲)
پەخشانی جەرگو سیو سپلمە
تولە نەمامە و بلەرزێتەوە
بەندی هەناوم ئەپسێتەوە

بڵێ وەنەوشەی خۆشەویستی تو
بەتو وە بەندە لەهەرکوێیە بو
بەرهەڵستی نین چوڵگە و دیواران
تێکەڵ بیرتەشە و سوئیواران
بو توژاکاوە هەڵنە گڵو فراوە
لە دوری تویەگە لای وەراوە

(٣)
تینـوی زاراوی زاری یاریە
دە ماوی نە دەی دەردی کاریە

وە رەسەز یالم باز و تربت بەم
بە رە و وە نەوشە شا بالم لیدەم

تیکەلی گول بە با بیگول نە بی
سوران توش وە رە ڕابیدل نەبی

---

(١) شارە زا = بە لەد . (٢) پەخشانی = بلاوی .
(٣) زارو = ئاوی دەم

« ئەسرینی شادی »

دیسانە وچاوی‌سەحجاری تەلی ئیلهام ئە بزوینیت
بلیسەی‌ئاگری‌عەشقم‌خورەی ئەشکم‌بەکول‌دینییت

بەلام ئەمجارە ئەسرینم‌لەگەل قاقا بە تیکر دین
چون ئەمرو کە پەچەی‌لاداوبەتە نازی‌دەمی‌دینیت

تکەی عارەق‌لەسەر گونای‌رە واقی تەلعەتی‌خوسنە
بەجاری نرخی یاقوتو دور و دور دانەئەشکینیت

خودا یاچەندە شیرینە مەزەی‌لیوی بلالوکی
لەلایەکەوسەرئەفروشی لەلایەکدل ئەشەمزینیت

ئیلاهی ئەم دەسە ملانەمەبارەک بی لەکولمی گول
گژەی‌بادی‌خەزان‌هەرگیز بەهاری روی‌نەژاکینیت

چون ئەمروجەژنی سورانە بەمەستی جوری‌پەروانە
لەدەوری شەمعی مەیخانە پەروبالی ئەسوتینیت

« گەوی بوران پیچ »

رۆژیکی زستان کانی چە شتانگاو (١)
مارەکەی ئەکرد کریوەو ززیان
شوشە پەنجیران بەشوشە سەهول
بربز ویستابون وەك گولی دەبان

زریانە دزەگە ردو لولی بو
تویژی بە فرانی ئە هیناجە ولان
خەفەنگی لە ناوپەنجیرەی مامڵا
بەگورەی زریان کەوتەسەرلەقان

کانی کراوە تاوی کریوە
کە ویکی هینا بوناو دیواخان
هە ژاروبیکەس هیمن وهە ردی
بە قاسپەی گەرو بەربو بەگریان

کوتی که ویکی تیژ بالو گورج بوم

شا بالم ئه دا له نوکی شاخان

به لام ئیستا که سوروشتی ئیش لار

شری کردو وم به سوله‌ی (٢) به یان

په نام هیناوه به‌م گه وره ماله

تاروژو ژینم نه‌چن به تالان

باوك عیسانی زانا و به‌ریز بو

هه‌ر کات په نابوبو لیقه و ماوان

کوره‌ش لاویکی ژیرور وناك بو

رونایی سه‌ند بوله گه وره پیاوان

کوتیان که وه که‌تو میوانی مه‌ی

به ریزت ئه گرین به دلو به گیان

فاوی به ناوه ئه‌م مـو کر یا نه

بوخولکوخزمه‌ت ـ دیوانو میوان

ئیمه حه‌شارگای ده‌ربه‌ده‌ران بوین
بو روم بوعه‌ره‌ب بوترك بویونان
جیگات سه‌ر چاوه که‌وی مل به‌خال
یه‌مینه لیره سی مانگه‌ی زستان
که‌وهاته‌و سه‌رخوو ماوه‌له‌م ماله
به ژیانی خوش به جیره‌ی ته‌رخان
کسپه‌ی سه‌هولبه‌ست بوی بو به‌هاوین
هیچ قوتبی نه بونه تا لیشك نه‌دان
خوش پوشو خوش نوش خوشدرو خوش پوش
کاتی به سه‌ر برد به له‌ونیکی جوان
به‌هار ئاخری ده روژه‌ی شوقاق
که‌وته په‌ر بازیو هاته فیتودان
ئیجازه‌ی وه‌رگرت بومه‌ره‌خه‌سبون
بوناو که‌سوکار بوسه‌ر نیه‌ولان

باوکی بزانو کوری پرخەیال

کەویان بەری کرد بوچیا و کیوان

بو بیرەواری کرد یانەملی

(٣) دوزو شمی بەنرخ بوچەرخوزەمان

کەوی قاسپەخوش بەزیرەی بەرزی

خری کرد لەخوی گشت پەلەوەران

کوتی من ئەمسال پەناهینەر بوم

بوران پیچ کەوتم لە ناوبەگزادان

هوزیکی ژیرن رەگەزیان پاکە

سەر تاکن لە نیوتەواوی جیهان

قوشەکەی ملم دیارەکە بوخوی

نەخشاوە بە هوی ناوی موکریان

سورانی ئەویش کە خاوەن بیرە

زانا بوبە هوی پیاوانی بزان

---

(١) چەشتانگا و = قاوەلتون (٢) سولە = سەرما .
(٣) دوروشم = ئارم = عەلامت .

« چورا خشتەگی »

ئەم دە قیقەیە کە تیپد ئەدە ژیت
ئیستە تیپدا یو- ئەلعان دەرئەچیت
سوران وەرگرە کەلك لەم کاتە
چون مەعلوم نیە دوای ئە مەنەمریت

« فیتنە »

لەکن من چاوی فیتنەو نەرگسی خوممار یەکن
ئە بروی چەنگی سەنەموعە لقەی پەرگاریەکن
غەبغە بەی شلکو پتەو لەگەل قەددی سەروئەشو بهین
قژی قرژی سە نە مومە زرەی کوساریەکن
بەر کولی ئاوی ژیان مژینی زار اویە تی
بە مەزەی ماچی دەمی سەر مەستو هوشیاریەکن
مەمکی ساواو شلکو کرچنو کالن وەکو کوخ
سەر نجی باغی سنگیودیمەنی گولزاریەکن

لەسویی کولمی گەشی گولژینمەوە هاماوە پەشیو
لە دلمار وژی زونوزولمەتی شەو گاریەکن
ئەگەر (۱) بیتو بە شەو اکاتی لە ئامیزی گرم
تە نیشتی شەوقی ئەو وەهە تاوی دەو واریەکن
بەگری عەشقی نیگارهەستی سوران هاتەکولان
بویە هەلبەستی منومەولەویو (۲) هەژاریەکن

---

(۱) ئامیز = باوەش . (۳)هەژار = هونەری پایە بەرزی کوردمامووستاهەژار .

« مانگی گولان » (۱)

لە مەز رادیم بە ئیوارەی بون خوشی بەهاران
جوا ناوی فەلەك لەگەر دونە ئە باران
گولاوی گولاو وەکو دەنکی هەناران
تکابون لەگو لالە یەژومارە بە هەزاران
نەشەهینودلگەشینو گیان حەسین بونشنەی داران

بارشتی به یار یزەو شولاوە و گور بو

شیر پالەکی رە نگینی زەوی وینەی دور بو

سیروە دەنگ خوشه به فیتوسەری سور بو

کولکه زیرینه چه ماوەی سەری چر بو

هه تاویش ماق ما بو بەرەنگی زەرد لەنساران

خور که چار شیوی وەکو کردو وەلاخست

بوعه تری ریحانه و گه زیرانی بەحه واخست

ما فورەی ئاونگی دلوپینی که راخست

چله هیرو و گولەزەردو (٢) گوزراوانی بەسه ماخست

بەرجەوەندی دلپشکوینه ـ خەم وەرینەدی ئیوژان

(٣) ئه حمه دراوکەرکه لەسەر پەلك ئه خوینی

گور جوگوله ئەو چنگو لەچ فلوتیك ئه ژینی

له به سته وله گورانیو له مه قامان ئه هینی

داخی زستانی کوس کەوتو بەموسیقا ئەر ژینی

ئەلی سوران وەزە گەرمەبه گولان بەزمی هەژاران

(١) مانگی گوڵان = نیوەڕاستمانگی بەهار . (٢) گوزروان گوڵێکە . (٣) ئەحمەدراوکەر = پەلەوەرێکە

ئەم پارچەهەڵبەستە وەسیەتنامەیەکە ، کە سۆران نوسیویەتی:

لەپاش دەرچونی ئاخرهەناسەم

هاوەڵان خزمان گوێ ڕابدێرن
بەم وەسیە تا ئەم زەین بسپێرن
لە پاش دەرچونی ئاخرهەناسەم
کاتی وێستانی ئەم دڵە ڕاسەم
خڕبن لەدەوری عەلقەی تەرمەکەم
لەکن قاپوری هەستە نەرمەکەم (١)
باوکی شارەزام پیری خانەقام
لەوێش بە ڕوئیا ڕاوەستێ لەلام
چونکە شێوەکەی نەخشی مەغزمە
هەستی هەتاوی دەوزەی جەغزمە (٢)

دایکی پە ژارەی کزی بی تینم
لە کانی دلیە وەھە لقولی شینم
برای خوشەویست جیگای شا نازیم
ھا وریی بە ریزی نزمیوھە ورازیم

وە کوئاگری بملا وینیـە و
بە شیعری کوردی بمرا زینیتە و
خوشکی دلرە قو ژیرو دلنە رمم
ئە سرین برژینن لای دازە تەزمم

(٣)
ئە میری وردم ئاواتی ژ ینم
بگریتە باوەش لاشەی بی تینم
دەم بنیتە ناو زاری تیکنر او
زاریو شە پوری بەرد بکابە ئاو

(٤) (٥)
پرشنگوفەر ھادگریانی ساز کەن
لەفرمیسکی وان قوزم بو خاس کەن

هـاوڵا نیشم کـە بەندی دڵمن
ئە وینی پە خشی جەر گو سپڵمن

لە کن لاشە کدم کۆبنە و. بە عام
شیوەن بگیرن ڕێك بە دە ستە وام

بە ڵام ڕە فیقان قەسەم بە عیسان
سویند بە ئە وینی خاکی مو کریان

کاتێ لە مز گەوت کفن ئە کەن لەشم
خۆتان ئە زانن لەژین بێ بەشم

بە نەرمو نیان بارە و بارم کەن
دیسان بە شیوەن منە تیارم کەن

لە پاش بە ستنی بەرگی سپێوسول
بێنە ژێر مە یتم لاوی گۆر جو گۆل

دیسان جە نازەم بەر نە ورو بە ماڵ
بۆ کن کە سو کار نێو خز مو منداڵ

بابو ئاخر جار هەستم دەر بڕم
بەڕا نیەر خزمی کزی دڵشرم

لە وەبەر وانن ئەگدامم سرە
دڵم ئەو کاتەش لە ئەوین پڕە

ئەمجار بە چەمەر بمبەن بوقەبران
بو پیرموحەممەدجیگای (٦) پشودان

لەکن ئیلهامی بیروخەیالم
لە لای مەیگێری پیالەی کەمالم

بمنینە ژێر گڵ سوکوئە سپایی
بمدە نە دەستی رەحمی خودایی

بەڵام کێلەکەم بەردی مەرمەربی
خوراگر هەتا کاتی سەرسەر بی

لە سەر ئەم کێلە ناوی نیشتمان
بەزل بینوسن بەشێوەی سوران

لەویش عومەر (٧) گیان غیرەت بنوێنێ
ئەم هەڵبەستانە بە دەنگ بخوێنێ

ئەمجار لە دوای من کەسوکارەکەم
کوڕی هاواڵی دڵپەژارەکەم

جێ بەجێی بکەن ئەم وەسیەتانە
هەتا دوا خولی چەرخی زەمانە

نووسراوەکانم کە مایەی ژینمن
چۆڕاوەی زامی دڵی برینمن

لە چاپی بدەن پەخشی کەن تەواو
تیا با ها و بەش بن تیپی کێژولاو

چاو دێری بکەن شیتاڵی نەکەن
بازیچەی دەستی منداڵی نەکەن

با تا دواخولی گەڕانی زەمان
شەختە نەیگەزێ گوڵخانەی سۆران

---

(١) هەست = حیس (٢) = جەغز = دایرە (٣) ئەمیر کوڕی سۆرانە . (٤) پرشنگ کچی سۆرانە . (٥) فەرهاد کوڕی سۆرانە. (٦) پیرموحەمەد = کێوێکە کە باوکی سۆران لەوێ نێژراوە
(٧) عومەر = ع . تیکانتەپە (ئەمیرکیا)

«ئاهۆنا لەی دڵ»

بسکی ئاڵۆزە وەکوچەپکە گەزیزە دەقی نایە
هەر کاتێ کە پەخشە ولە تەنیشت هەنیەی تایە
کادینی دڵم چۆڵە بە ئێدم کاهڕ و بایە
بنە گوێی تە ختی خونکار و جێگای میرە دڵم شایە
ئە فلاکوجیها نۆلی پرسینم لەکن بایە

عەتری نە زەری دائە وەری لێم بە تە پونم
لاتیلی ئە لێی بە رقە ئە برژێنی دە رونم
بۆ چاوی گەشی دە ربە دەرو روتو زە بونم
چاوێکی لە من بێ یەکێکن بو تو نە بونم
عاشق دڵی شایە بۆ دیدەی تویە گە دایە

دەست بە ئەژنۆ و چاولە دە رگا موهەژارم
عەشقی دە مدانە وەی گوڵخونچەی زارم

بوژه رده خه‌نه‌ی زارته‌که شته‌نگمو زارم
به بزه‌ی لیوی چون شه که‌رت کاریه کارم

دلم مه سته چون دلبازی هه‌ر وه هایه

خولی ئیشاره و داماوی له نجه‌ی شه نگم
پیکراوموز امداری که وانی جو تو چه نگم
بر ژولیه تیری که ئه من بوردی خه ده نگم
وه کوفه‌ر هادم ئه زانم که به‌شی تاوی‌قو له‌نگم

دلی سوران که مه جنونه بو له یلایه

✡ ✡ ✡
✡ ✡
✡

« جیگای عیبره‌ت »

روژی دیمه وه له نیو گلکو یه‌ك
(۱) قامکه وانه یه‌ك‌لای ره‌نجه رویه‌ك

تاوی پیکه نیم به عه‌لقه‌ی لاری
جاری ئه مله قاند نقیمی خواری

وه ختی کەئیسکم بارە وبارئەکرد
هەستی و یجدانم برینداری کرد
لە پر عەلقەکە لیم هاتە زمان
کوتی ئەی بەشەر سادەی بەسزمان
توش غەر رامە بە بەم دنیا دونەت
لە بەر چاوتە ئیستا نمونەت
من ئەنگوستیلەی گولعوزاری بوم
هاوسەرین خاوەن لەنجەولاری بوم
خشلو زیوەری نەو جوانیکم
عەلقەی دیاری دەزگیرانیکم
خاوەنی منیش عاشقی ژین بو
بەو ینەی سوران دیلی ئەوین بو
تا قانە کچ بونازەنینی بو
چاوگە لاویژی مەهجەبینی بو

جێگای عیبره ته وازی لی بینه
له خەوی مەرگی رامه چله کینه

بەم ئاسنیەی خوم من چاوم لییه
ئه وبی هەست نیه و جیهانی جوییه

نەك دوامالی توش چەرخی جه فاکار
بیکاته گالتەی سەر پەنجەی ئەغیار

که وابی سوران حەقیه وامه باح
بە ریزی ئەگری عالەمی ئه رواح

---

(١) قامکه وانه = ئه نگو ستیله .

(۱)

« پەرتوك »

بە مندالی لەدەرگای قیبلەکەی خوم
کەلە هیچ کابەیەکدا نەیبونەوم

خدەبار بوم بەکتیبو بەخەیال
ئیلهامی دام بەزانیاریو بەکەمال

لەگور و گالی پترنەهبو زمان
هی خورا واوەی باکوروەی خومان

بەهوی کەشکولی بەنوکاغەزو خەت
دەرویشی واکە رولال بوبلیمەت

(۲)
فیری کردم بەپینو سوبەپەراو
حەوت زمانی سەر بەخودامەزراو

لەسەر روکاری کتیب قوم ئەژەنم
شورەمەی هەل ئەمژم پربەدەمم

من و پەرتو کوخە یال پیکە وئەژین

لەنیوفیردەوسی زانستمەی ئەچیژین

مەی چ مەی کایە بە کەوسەر ئەبە کا

کولەبی خەیال چەشنی سنەوبەرئەکا

سوران نەی دی لەجا ما گاوی تری

مەستوسەرخوشی مەی زانستە بری

---

(١) پەرتوك = کتیب . (٢) پە راو = دەفتر .

« چوار خشتەکی »

عومری داهاتو چون ناد یارە

خەیال پلاو و گالتە و قومارە

سوران بیری خوت بە وخەریکەکە

چون ئەیحتیمالی یەك بە هەزارە

« ئاوری نەورۆز »

حەوت شەو و رۆژی رەبەق (١)
هات شەماڵی کەللەشەق
دوایی هات بورجی لەق لەق
ۆابورد زستانی دڵرەق

شەماڵ گەڵی بە پۆزە
چونکە ئاوری نەورۆزە

شەماڵ زریانی کرد شەل
ئەتوێنی بەفری سەرکەل
شنگو گێلاخە و خەردەل
ئەمرو کێنە دەشت بەگەل

ئەکەن جەژنە پیرۆزە
چونکە ئاوری نەورۆزە

گه زیزه‌ی سالی تـا زه

بو نخوشه بی ئه ندازه

به هار گه ییه ده‌ر و ازه

کاتـی ر از و نیـا زه

مه‌ل ئه دوی تو زه تو زه

چونکه ئا وری نه و رو زه

(٢)

لـه شار ستـا نیـو بلباس

ئـه پـوشن سیپالـی خـاس

ده ق ئه ده ن فه‌ر شو پلاس

ده‌ر ئه کـه‌ن زستانی کاس

مـه یاره‌ك بـی له‌م هـوزه

چونکه ئاوری نه‌و رو زه

مندا لـی ور دی دلجـوان

ئه‌ر ژینه کوچه و کولان

پوش ئه کیشن بـوسەر بان
دای ئه نین به دلو به گیان
مند ال ده مـاغی قـو زه
چونکه ئا وری نه و رو زه
هیلکەی سور و ئا لو مور
سه و زو کەسکو زه رد و بور
ئه ینه خشینن جور به جور
ئه یگور نه وه نو ر به نور
دنیا بـویـه ئـا لـو زه
چونکه ئا وری نه و رو زه
خـور ئا و ابـولـه نسار
هاته ژو ره وه بـه هـار
دامـرد زستانـی بیعـار
دیسان جوت ئه گرن دلدار

سه مه‌نی ساو او سه و زه
چونکه ئا وری نه و روزه

له گو یسوا نو له سه‌ر گیر (۳)
ئا گر زستانی کرد کو یر
دیزه‌ی ره ش وه کو تا ویـر
له هه ور از بون سه‌ره و ژیر

ئه شکینن دیـزه و گوزه
چونکه ئا وری نه ورو زه

جاهـه لاوه هـه لاوه
ببن به بـو کـو ز اوا
شت بخـه نـه نـا و تا وه
ده‌ر که وت له پاش روژ اوا

سـوران بویـه بـه سو زه
چونکه ئا وری نه ور وزه

---

(۱) ره به‌ق = ته واو (۲) بلباس = عه شایر .
(۳) سه‌ر گیر = به هار به‌ند .

« کانیو کچێك »

لە بان مێر گولە لە بەر دەم دیدا
ئاوی هەل ئەقولی ژیانی تیدا

ساردە وەك کە وسەر رونا کو بە تام
نە خشاوە بە دوی ناومەشکولەوجام

کوزەلەی ساو اوپنگەی شە و نوێن
لە پەر دەی دلدا بە جی دیلن شوێن

کیژولە کوردەی تەر زو بەلەك چاو
بە سوزە و لەنجە دی بو کانیو ئا و

گو نای پر خالی وەك خە یالی من
هەر کات ماچیەئەکائە گریجەی پرچن

چون بە یانیە سروەی باسە ری
شنەی بسکی دی وەك هەستی پەری

کانیش خورەی دی ئە کاوتو ویژ
سەبارەت بە کچ ـ گولی بەستە ویژ
ئەلی سوزە کەت بە سوز و گەرمە
بەلام وەك هەلوت (1) لای دارەتەرمە

تو خواپیم بلی بوچی پەشیوی
وینەی زەہرین بو قور ئەپیوی
کیژی بەلەك خرهە نیە جوان شیواو
بە گلپەی دە رون ـ هەنیسکی پساو

وتی ئەی روناك روناکی ژینم
مە حزەمی رازم چارەی بر ینم
جەرگم سوتاوە بو شورە لاوی
بوبالا بە رزی بودلنە ماوی

رەگم غیرە تم ئا واتم هە ستم
ئەو ئە پەزە ستن ئەوە مە بە ستم

یەك ئەپەرەستین بەهەستیکی پاك
بە سەد پیاو چاکان بە سەد پیروچاك

بەلام داخەکەم بو دنیای چە ویل
بیرورای گەویر رەوشتی پرفیل

کورد ەولەمەندە وخاوەن پارەیە
خاوەنی کوشکو جولو بارەیە

رەویەی چە فتوچیل رسومی کونە
نا پرسی ئیمە کە دلمان چونە

خزمی نزیك بین مە خلوقی نەزان
بەرهەلستی مەن بو بە یەك گەیان

باوکی پیی ئەلی شەرمە شورەیی
دایکی ئەلی پیی عالەم تیت گەیی

بە کارت نایە بە چکەگە دایە
دەولەمەند بینەهە ناوی دایە

ئاخر ئاوەکە تووڕوناکی خوت
چونوەرهەم نەکەم توو بی باکی خوت

لەم جیهانە داهەر پول حەسابە ؟
دڵمان قرچاوە جەر گمان کەبابە

بو ئادە میزاد شەر ەف مە بەستە
پارە هیچ نیە چوون چلکی دەستە

سوران تو چونیئاما نجت چیە ؟
ئەزانم وەك من توش هوشت نیە .

---

(١) هەلوت = پیاهەلکوتن .

سوران ئەم پارچە هەلبە ستەی خوارەوەی لە بارەی باغە
کەی خویەوە نوسیوە کە ناوی باغی ئا واتە :

« باغی ئاوات »

هیشتا کەد یوز مەی تە مەنو دیوەلو (١) کەی بیری مندال
بە سەر لە شمانەیبر یبو شە وە رە نگی پە رو بال
گورجو گولو تەردەست بوم دیلی ئەوین غە رقی خەیال
دلنە ماوی شوخی بوم کو لمە گە شو خو شخە تو خال
هەنیە پا نود لە و انو خوشزمان کانی جە مال
زانیم کە فە لەك ئیشی سەر اپـا ستە مە
گەرالەی بەشاد یو کە یف وردە کوتی فکروغەمە
کارو باری دلداران هەر وە کوپە روانە و شە مە
یا ئە و ئە سوتینی شەم یا بوخوی دائە مری ئە مە
بیتو بکوژ یتە وە شەم پە پولە ژینی ئە بی تال

ویستم ویستی که بەزی ویستی تە بیعەت بگرم

لە مەر بی شە وقی شەم مل کە چوپە تیارە نەمرم

باغی ئاوات بنیم بە شکوبە وی خو بگرم

لەهەرداروهەر گولی بوی بەدەس خەم بوی بکرم

بە لکو باغی ئاواتم بینیە بەر بادی شە مال

باغی ئاواتم کە نا پرلەگو لو بنچکو دار

لە شە قامی جە لە بون شو رەبیودا رەچنار

گولە باغی لی پشکوت ئال وە کو کولمی نیگار

گوانە (٢) مانگاور کیشەتیی مروکان هەزوە کوهار

لە قە راغانی شین بون جوزە (٣) ئاوالی سەوزی کال

یەختەبی دەورەیان گرت بسکیان لی بوقەجەری

وەچیان دەر کردچ وەچی شوش وە کو نەیشە کەری

قشقە رە و گورە (٥) ویلەمالیان دروست کردلەسەری

هیلانەی دار کو نکە رەپەیدا بون لەسەر کەمەری

بە بالایاندا هە لچو تولە لاولاوشین وە کوشال

لقی دار نیشتبوه عەرز پانە و ببو وەك گەلای تور
سیوی ناسك ئەدرە و شابەرقی ئەداچە شنی بلور
کرچو کالو ئالو والو تورتو تول لایەکی سور
زرقو پرشنگی ئەدائەی تروسکاندوەك تیشکی نور
تیاندا دەست نە ئەکەوت بونمونە دانە یە تال

بلالوکی موری رەش شورەو ئەبون دائەچوران
لەگەل دەنکی شەوە دانیوەر ویان لیم ئەگوران
دەنکە دەنکەی کەلەسەر گیا بەشەونم دائەشوران
وام ئەزانی کە لەملبەندی شەوەهەل ئەپچران
نەرمولو سومورورەش لەچەشنی قیروەك رەنگی ئال

داری قەیسی بەقەتارە لقوپوپیان ئەغەملان
هەلوچەی پی ئەگەیبوریك بەجاری تیك ئەشەمزان
هیشوە میوە کەلە یەکتر ئەبەسمرانو ئەترنجان
دوبرا لانوسی برالان یەك ئەکەوتن تیك ئەچرژان
ئەوەندشیرین وەکو هەنگوین بلیمە تیان ئەکردلال

دار شیلا نو کو خوتو سه مائه کەن رائه ته کێن
به شنەی بادی شه مال، هەل ئەپەرن دائەشه کێن
له گەل سنجوو بەهیوول جوت ئه گرن هەل ئەپشکوێن
به گولوو گوپکه ئەره نگین وه کو خوێن دائه نەخشێن

هیند ی دواتر پی ئه گاو دیتەپسات دوامیوەی سال

جنەمیوی دینه بەر بول ئه گرن وەك گەلای دار
هیشوه کشمیشی ئه دەن ئاله وه کوده نکی هەنار
لاسکو ته رز پەخش ئه بنەولیی به کلورو به هەزار
گەلادولمه دەرئه کەن به لگی وه کو نو کی مشار

هەنگه سوره ئه یەژن لیی ئەنیش وەك پەری دال

باغی ئاواتم گیرسا به خیوم کرد به دلو به گیان
بو به گولخانەی غەنی خاکی گەوهەری موکوریان
خدەی گرت به دیمەنی پەپولەی هیلانه ویران
شەمیش زوتر کوژاوه لیم نه دیو کەوت بو بەبریان

باغی ئاوات بو سوزان نیشتگەیه و بوی بو بەمال

(١) دڕوەڵوکە = کابوس . (٢) گوانە مانگا = گوڵیکە

(٣) ئاوال = گیایەکە . (٥) گۆرەویلە = پەلەوەڕیکە

✡ ✡ ✡
✡ ✡
✡

« چورا خشتەکی »

قەت غەمی عومری ڕابور دومە خۆ
چون لە دەست چوە لەشوینی مەچۆ

سۆران ژینوزگێ تویشەهەڵگرنین
ئەوەی کە خوراچ تاڵ چ گە زۆ

(١)

« شوره مەی »

چاوەکەم هاوال دەنگم وەرگرە

گویت کلور کەرە و چاوت هەلبرە

ئەزانم روحت ناسکەور و نیت

کانی ئەوینی و گەرمەدە رونیت

حالیم گیرو دەی داوی بسکیکیت

بە شیوی غەمزەی تەویل تەسکیکیت

چون دلە وا نوبە هستوزە و قیت

چون گەرمو گوریو خەزینەی شەوقیت

یا ئە بی شیتی کیوو نسار بیت

(٢)

یا خدە باری مەیخانە و بار بیت

بەلی مەینوشی رەپیلگەی تو یە

بەلام شورەمەی جی خیلگەی تویە

قەت خۆت گێژ نەکەی بە ئاوی ترێ
هەستت ئەکوژێ زوخت ئەمرێ
حەیفە بۆ مێشکە دوڕ شکێنەکەت
بۆ وتەی نەغزوتێ گەینەکەت
بە ئاوی ترێ گڵاوی بکەی
ئەم مێشکە ئەبێ حەو تاوی بکەی
بە زمی مەیخانەی مەی زا نایی
چوراوەی دێنێتدە وەرەی گەدایی
بیرت هەڵدێنێ بۆ لای بەرزایی
پێت بە جێ دێڵێت چاڵیو بەرزایی
لە دەستی مەدە هەڵ بە خۆرایی
لە کۆشی بگرە بۆ کی زا نایی
سوران شۆرە مەی نۆشی گیانت بێ
لە سەرەمەرگیش لە سەرخوانت بێ

(١) شورە مەی = مەی مەعریفەت . (٢) بار = عارەقخانە .

گاره ساتی عه‌شق

خاوه‌نی‌عه شقودلم هونه‌ری فه‌رزانه منم
بولبولی‌ده‌وری گولم‌ویژه‌ری گولخانه منم
په یکه‌ره‌ی‌مرخی‌منو شه‌معی[1] شه‌وستان ئه‌توی
خولم به شه‌وقی کولم‌هاوده‌می په‌روانه‌منم
ئا فه‌تی گیانی منوفیتنه‌ی ده وران ئه توی
گیری په‌یکانو چلم سیامه‌ند[2] ئه لعانه منم
چه‌نگوباده ومه‌زه‌مو پیاله‌ی‌ئه‌لوان ئه‌توی
خوشه‌نه شئه‌وله کولمر وله‌ی‌مه‌یخانه‌منم
ته وژمو گه‌رمو گوزی‌ژینی‌هه‌زاران ئه‌توی
گه‌رمی تینی سکلمر یره وی‌مه ستانه منم
مانگی رازاوه‌ی‌منوز یوه‌ری‌عاسمان ئه‌توی
جه‌ز بی تیشکی‌خشلم لاگری له‌رزانه‌منم

سەرچاوەی هونەری و هەلبەستی سوران ئەتوی
مەستی بینی سملم شاعیری دیوانە منم

---

(١) مرخ = قەریحە . (٢) سیامەند = قارەنی چیروکی خەج و سیامەند

« سفرەی زانست »

هاتمە سەر زەوی بە پرخە یالی
دل پرلە مە بەست بە تەنیا بالی
بە بی یاریدە وها ودە سئوها وژین
سفری زانستم چنی بە تە مکین
خوانیکم دە ق دا بە خویبی جەرگم
مە گەرجیبی بیلم لە کاتی مەرگم

جەلەی چەپکە گول لەسەرسفرەکەم
بەریوجی دامنامن پە پولە و شەم

هەر کەسی ئەیویستھاو بەشم ئەکرد
هەر بە بە لاشی دالبە خشم ئەکرد

بە لام بەغەیرەز چەند عیسانی ژیر
قەت نەم دی میوان لە لام ببی گیر

ئەم چەندها والەش رو لەی دەورانن
ئەوانیش وەك من سفرە ویرانن

دویشەو لەخەو ما کوتیان ئەی سوران
تویەك نەکەوتوی بوچەر خودەوران

لە جیبی مە نتیقوزانستو خەیال
سفرە کەت دەق دە بە عارەقی تال

یا بە قوما رو پلا و و پارە
تا هاورە نگ ببی لە گەل ئەمشارە

ئەو کات ئەبینی خوانو سفرە و ماڵ
هاوڕێ ئەیتەنن وەکو پەڕی داڵ

کاتێ ڕاچەنیم لە قرمەی دەماغ
غەرق بوم لە گوڵی فیکری بێقەراغ

زانیم کە ڕاستە ـ سفرەی شەلەمین (۱)
میوان گرترە هە تاهی زانین

بەڵام من شەرتە لە سەرسفرەی فام
چە ماوەی بکەم باڵای وەك نەمام

جا کاتێ گەلیش ڕێك خوێندەوار بون
وەك من بەزانست گشت‌خدە بار بون (۲)

ئەو دەم لە خوێنی هاوا لانی کەم
لە قەترەی دەردی سەدپە پولەی شەم

شەمی شەوچرای شەوستانی بیر
دەورەی ئەبێژن چگە داچ میر

بۆیە گوڵ سفرەی مەیخانەی‌سوران
نەمرئە مینیو نا چیژی خەزان

---

(١) شە لە مین = خوداکێکە . (٢) خدەبار = موعتاد .

بزوێنەی‌رتەلی خەیاڵ

دڵم کەیلە لە سویی‌شوخی کە دوچاوی گە لاویژن
کە وانی‌دوبرویانی بە گوڵ پرشنگ ئەها ویژن
خە دەنگی تیری‌برژو لی لە ئە فکارم پولاویژن
بە دەستر یژی رە شاویژی گیرو دە ودلبر یندارم
سەرم گە رمی نیگاریکە کە کولمانی وەکو سیون
کە تیشکی رومە تی‌رونی‌وەك ئەاوینەئەم‌ئەنگیون (١)
گری گوناى تەلی ئیلهام وەکوچەخماخەئەبزیون
بە بەرقی دیمەنی تەرزی سەر چاوەی‌کانی ئەشعارم

نە چیری داوی یار یکم کە مە مکانی خروکالن
شە مامەن شلکورەنگاون سەراسەرچیمکوتی خالن
بە بینی عارەقی عەتری شعورم جە زبو بی حالن
بە ئە یسرافی مەیە و سوران وەهامە ستم کەبیمارم

(١) ئەم ئەنگیون = ئەم پیکن .

بە هەشت بەکی نادەن

براسوفی بە هەشتی جوان بەجبە وریشی پان نادەن
بە تەز بیحاتی روژ انە ودزی نیوە شەوان نادەن
عەدەن جیی خەلکی زانایە و حەقی خاوەن دلو بیرە
بە شی ئە بلە و خەر افاتیوشرو پیاوی نەزان نادەن
لە بوختتا نولە دور و و یی بپاریزە دە خیلت بم
چون ئەم فیردە وسی پە سلانە بە خەلکی دوزمان نادەن (١)

وه ره‌تیکوشه هه‌لسوری که مافی پیاوی پرسوده
له وی ریی هینی بی که‌لکو بی کاره وپرزیان نادەن

ئه‌بی و یجدا نوهه‌ستت بی ده نائم که وسه‌ره مزره
به مرقه‌ی عه سرو شیوا نوبه‌باو یشکی به‌یان نادەن

ته‌ر ازوی عه قلی ئه غیاران ئه‌لین لاسه نگو بی نه‌زمه
که وا ده نگی(٢) به لی وایه به ئه فکاری سوران نادەن

---

(١) په‌سلان = ئاخیره‌ت . (٢) ده‌نگ = ره ئه‌ی .

سۆران ئەم پارچە هەڵبەستەی لە بارەی سەفەرێکی خۆیە

وە نوسیوە کە لەم سەفەرە داسەری لێ شێواوە :

« سەر لێ شێواو »

ساڵێك لە داخی ڕۆژگاری بەقین
سەرخۆم هەڵگرتو بەجێم هێشت یاران

سەر مای شەختاوی هەرەشەی ئەکرد
لە شاخولە چۆڵ لە دێو لە شاران

بە فرانبار (۱) بەرەی بەفری ڕاخستبو
ئاسکۆ سپێو سوڵ لە لێرەواران

هەتاوی زەبون لە ژێرچارشێوەو
بزەی دەر ئەخست بۆ کوێرەداران

سروەی ئێوارەش دارکاریمی ئەکرد
بە تۆزی سێخوار ـــ بە کزەی زریان

باریکە ڕێگای هەر داوهەر دپشکن
کێشامیە چەنگەی چڕونساران

هە تاوە سڕەش خۆی حەشار گە دا
تە مومژدا هات لێم بۆبە شێوان

عاسمانی تنۆک(٢) بە فری کە وئەکرد
گژە باش ئە هات بێ پشوو و چان

سەرم لێ شێواو لەڕێگە گوم بوم
بۆ سە فەرنابێ ئێوارەی زستان

نە مان دە وری دام وەڕە سی کردم
مۆڵەتم ئە خواست بۆ ڕۆژێکۆدوان

ئیزرایل یەکجار ڕوتا ڵو ترش بو
نە وەڵامی ئە دام نە قسەمی ئەحە یان

سوکو ئە سپایی لەگەڵم ئە هات
بۆجێی نە مانو کاتی گیان کێشان

جارجاز ئه یخستم به تاوئه خلیسکام

خۆم ئه گرته وه به تاشه بەر دان

هەستی هان ئه دام بۆبەره ڵلابون.

هیوای داها تووئه وینی ژیـان

به گالو پخۆر له گەڵ ئیزرائیل

گه یشتمه نزیك حه پەی گه ماڵان

ئاوایيه کم دی هێزم هاته بەر

به په له قاژ یۆ به خۆ را پسکان

هەڵ هاتم له چنگ ماڵوێرانکه ره

گەیمه ته لانی بەر دەمی ماڵان

سه گی کوردستان قاپولك ئه ستور

یه کجار درترن له شێرهەنده ران

هێرشیان هێنا هەر وەك گه ڵای دار

لێم وه دەر که وتن له کۆ شکه لانان

دیسان ئیزرائیل خەریك بو بیتە و

جەحیلی سەر کەوت بو سەر گویسەبان

سەگە لی قاو داو بلاوی کردن

ئەمجار ئیزائیل لیم بو پەشیمان

لەگەل لاوەکە چومە ژورە وە

هەر ئاوە دان بی خاکی کوردستان

چومە بەر کور سیوخوم بوژاندوە

سەرە تای داهات سفرە و نانوخوان

بناوانی مال زور کە یبا نو بو

سفرە کەی راخست سفرەی کەولی نان

شور باو ئیوارە هیندیکی ما بو

بە دیزە هینای چ دیزە یە جوان

سیراجی هاوین کلاشەی ئە کرد

نە خشا بو بە هوی بەرە زاو ریحان

گلینه سوریش خوشتری کرد بو
به لەز زه تنر بوله شیرچایی شوان
نان به دلم که وت باش حەسامه وه
چونکه حه لاله نانی وەزز یران
بەده ماری هینزنان پەیدا ئه کەن
به نوکی گاسن با عارەق ریژان
کابان خوشاوی قه یسی بودانام
زور به تا متر بوله چایی سەیلان
شه و که درەنگ بومیردفرمانی دا
به رایی گەیی شه وچه له دانان
توگوله بەر وژه و میچوله قاوت
رژانه بەر دەم خانه خویومیوان
(۳)
لاله به نگینه جیهان دیتو بو
زور شاره زابو له به تیی کوردان

بەیتی بوکوتین چەن راویژخوش بو

دلمان پیدا بو بەدلو بە گیان

کاتی بو نوستن پلاسیان را خست

جیگام خوشتر برلە ناو پەشەدان

سوران خاوینە ژیانی وە رزیر

هەر ئاوەدان بی بەهەشتی جیهان

(١) بە فرانبار == هەول مانگی زستان .

(٢) تنوك = تاریك (٣) لالە = خالە .

❁((شەوەزەنگ))❁

(١)
ئاخری خاکەلیوە چەندە جوانن کە ژوکیو

(٢)
هالەکوکو قر یاشان ئەبیژن پە ریز وشیو

هەوری تالی‌رو ناخوش ئەگرمینن وە کوذیو

پە لە وەر جوت ئەگرن چ لە نیروچ لە میو

ئەپشکوینن شکوفە دارەکوخو قە یسیوسیو

شه وکه بالی لیك ئه ذائه نیشیته وله شیوان
تنو کوما تو تاریك شه وه زه نگ دیته نیوان
کونده بوی تاقه که‌ره ده سته کا به قور پیوان
ئه لی رازی ده رونی به لقودارو (٣) چیوان
لفی جوت گرتوی گوم بو به ئوف ئه یگه زن لیوان

له هه ستا نه وه ی سوروشت شه وه زه نگ خوی ئه نوینیت
هیزی دیتن ئه کوژی ته مى تاریك ئه رژینیت
له کولانو کوچه وچول زه نگی وسکوت ئه زرینیت
هه وره بروسکه وه کودیو دائه خوریتو ئه گورینیت
ئارخایه ن ماوه له مه روژ ده ماری ده ردینیت

مه لا بانگدان شه وی لیل په روبالی کوئه کات
ژوژی روناك ئه گه شیت ناحه زره نجه روئه کات
شه وه زه نگوده ستوپیی غه رقی باو که روئه کات
شنه ش (٤) دیته ته قله ده وبی هه ست ها توچوئه کات
مه لو سورانودرنج میروسه ر (٥) به خوئه کات

(١) خاکه لیوە = هه وەڵ مانگی بەهار =
(٢) قڕیاشان — گیایەکە .(٣) چیوان = چیلکه وچیو .
(٤) شنه = نەسیم . (٥) میر = جوامیر

چورا خشتەگی

عاقڵ لە لایەلا تو داماوە
بی عەقلیش ئەغلەب بەپوڵ غەملاوە
سوران تەنیانی منیش وینەی تو
لە تەشکی جیهان سەرم سورماوە

(«کەوانان بخۆ»)

روژی لە دیوان یاران جەم بون
هەمو ها و دلوهاو عومرو دەم بون
لە مالی فکراغە رق ئە بون کاتی
بەگالتە و گەپە وئە دوان سەعاتی

لە پڕ کە دەرگاژە نراوکراوە
پیاوی هاتە ژورسلاویان داوە

سەر وپورتکی ڕازاوەو قوز بو
بەرانبەر عاسمان بەرزە لمبوز بو

سورانی زلی وەك لیفەی‌جە جال
میزەری سەری وەك هیلانەی دال

پوشا بوی کەوای تاقەی‌باقیە ریز
ئاخیزیان‌بو کردبە تە مکینو ریز

ئاغا دانیشە ، ئافە ندم فەر مو
دەنگیان‌دادەنگ یەك‌خولکیان کردەمو

بردیان دایان نالە سە روی هودە
ڕژابەر دەمی خواردن بە لو دە

دیوانو خولکو ماریفە تو ریز
پییان‌داچ زوروەك خاوەن شەودیز

هەر لەم دە مە دادیسان هاتە ناو

پیاویکی روتەل کە واهە لدر او

پا تو لی شیتال بە بەن هەل دور او

مە شکالە پیلا وجا مانە در او

سلاویکی کرد بە عە قلوتە مکین

وتەی وەك گە وهەر راویژی شیرین

نە کەس خولکی کردنە رویان پیدا

نا عیلاج دانیشت لە چەقی دەرگا

کە می پا شخوانو نانە رەقی کون

نا یانە بەری بە نا وچاوی مون

خە لکی دیواخان لە گەل بو شناغ

روخوشو گەرم بون بە مەیلودە ماغ

دەرحەق کەوا کون رو گرژو تال بون

هەروەك خوینەخویی چەن چەر خوسال بون

چومە بناوان مە بەست حالی بم
شارە زای گەر میو گر ژیو تالی بم

بومن رۆناك بوهی جلو بەرگە
لە کو مەل بیشت ژیانی‌مە رگە

ئە ینائە و پیاوەی کە وای تاقەی بو
لە بەر نە زانی بە لە باقەی بو

سەرە شینیکی لە سنگدانە بو
شەرابی فامی لە تونگدانە بو

لە دایك ببوبە دەولە مە ندی
دابویە بەری ئە بلە پیورە ندی

پیاوی کە واکون‌زور زاناو وردبو
(۱)
لە مەتە ریزیش بە دە ستو برد بو

خاوەن شەرە فو پاکو بی‌غەش بو
لە لاریو چە وتی بی بەش بی بەش بو

بە بێ پارەیی هاتبوە دنیا
لە بەرکەسبی عیلم پولیخرنە دا
جالە بەرئە مەکە وانان بخۆ
بوبە مە سیلەی ئەیستەی منو تو
سوزان تۆهیچ کات لە جل مەپرسە
زانستو بیر و شەردفمە بە ستە

(١) مە تە ریز= سە نگەر .

✲ ✡ ✡ ✡ ✲

چورا خشتەکی

زانست فیرنە بوم بوموچە و مەقام
بوخور انانی نیوکوچە و شە قام
سورانـی عیلمم بویـە داپیچا
تا خزمەت بکەم بە خاسو بە عام

«(گزنگی ژیان)»

گزنگی ژیان گولی گولزارم
شه می په یدا بوی پارو پیرارم
به جیم مه هیله ته نیا وپرخه یال
با ببوژیمه و ده رکه م په رو بال

تو هه تاومی توهه نـا و می
تو تیشکی ر وژی داکشا و می
زره ی به ر مورت سه منوری منه
ساریژکه ری زام سنوری منه

نه ر مانی سنگت جیی توا فمه
به شو به شاره ت هیواو ما فمه
یه خه و به روکت سملور یحانه
سوچی به حه شته و کابه ی دلانه

هه مکانت تورتو خرو خرو لن
هه ناوم بووان شرو شر و لن

هەر می کوروزین به دەم چله وه
به لیویان ئه مژم له بەر دلەوه

هەر ئه یانەژم نایقر و نجینم،
ئەگەر بژاکین‌دل ئه دو ر ینم

جەخیلم به لام پرخه یالی توم
لەگه وره مالمو ته نیابالی توم

هه تاوی هودەم هیزی روانم
بینشتی چاوم هـەستی دوانم

با نه بوریەه و دانیشه له لام
به شه وقی هه تاومن دل مۆبته لام

سوران نه یزانی شیوەی دلداری
ئیلهامی وەرگرت لەکورده واری

جەژنە پیرۆزەی نەورۆز

سالی تازەیە و کاتی نەورۆزە
ئاهەنگی یاسای لە مێژی هۆزە
سۆران بە تایبەت پێشکەشت ئەکا
هەستی بە تینی جەژنە پیرۆزە

(١)
« وێژەوانی »

ئەچێژم تامی وێژە و وێژەوانی
لە کانی پێت ئەنۆشم ئاوی کانی (٢)
پەستەکی خۆم لەبادیش بێ چاکترە
لە فاسونیا و قەوارەی هەندەرانی
وتەی پەتی جەوهەر دێنێتە قەلەم
بۆ خوێندکار و بووەر زێر و بۆ شوانی
ئەڵێن سۆران خوازە لوکی فێرنیەو
دیوانیشی غەملیوە بە هەلبەستی سۆرانی

(١) ویژە وانی = ئە دیبی . (٢) پیت = حەرف .
(٣) خانی = ئە حمە دی خانی .

✡ ✡ ✡
✡ ✡
✡

« چورا خشتەکی »

عومری را بور دوم ئە فسانە یە بو
عە جەب پەژ ارە و تە نگانە یە بو
سوران داها تو(١) ش کە نا دیارە
ئەم ژینە سە قەت جا نا نە یە بو

(١) داها تو = ئایە ندە .

کوروژن بە ژن

بلێ بە وکورە ی دل پر لە هیوا
ژن بەژن ژینت ئە داتە دەم با

تو دایکت هه یه و باوکیشت ماوه
خوشکیشت هه یه و براش له ولاوه

ئه مانه هه ریه‌ك فه‌ریان جوریکه :
باوکت به بی شك له‌نده هوریکه

خوشکیش رونا که خاوه‌ن پرچیکه (١)
دایکت به مه علوم پیرو چرچیکه

براش له ونی‌تر دروست کرا وه
یا کرمنه یه یا شو ره لاوه

جا بیتو براو خوشکانت زور بن
هه‌ریه‌ك چه شینکو هه‌ریه‌ك چه‌ز جور بن

ئه و کات ئه بینی له هوده که تدا
له‌هه‌شت نوده له‌ون خه‌لك ئه‌بن په‌یدا

ئه مانه هه‌ر یه‌ك خوشیان له ونیکه
ته و او وه‌ك له شیان وینه‌ی ته‌و نیکه

ئه مجار ژن براش که زا واشته
هاوره نگی تویه چون هاو داشته

ده خومان بژارد له ماله که ی تو
ئه ویش ده ی هه یه هاو ماله که ی تو

چه نده گرانه ده دل تیکه ل بن
هه مویان هاو دل دلی هه وه ل بن

له وهه مو دله دلی بپیژی
ئه وه ی نار یك بون هه لی بریژی

ئه مکاره ش ئیشی حه زره تی فیله
ئه تو دل پیژ نی لیم مه گره پیله

یه ك دل له چه ند دل پیژان گرانه
به لام خوینی خوت ریژان ئاسانه

به گری ئه وین ژن بینه ناو مال
ئه ینادوای چه ندسال ژینت ئه بی تال

سۆران دیل ە بەو دیل مە کە خوشکت
(٢)
بە زە بری ئە وین وە لاخە پشکت

(١) ڕونا کە = مە علومە . (٢) ئە وین = عە شق

✲ ✡ ✡ ✡ ✲

(ئە مانەی خوارەوە هە لبەستی نازەن :)

« بە فرو هالە کوك »

بەفرو هالە کوك مانگی ڕەشەمەو
ژینیان تیکەل بولە لا پا لو کو

هالە کوك لە کن بە فری دا قناو
لیی سی بە نگی بو ئە گریجەی قرتاو

(١)
بە فردلی دا بەر سکاوی شوخ
مە گەر نە یزانی تیانە ماوە موخ

بەفر. هالە کو کی کر چ ازداری جوانم
ئە وینی بالات سوتا ندی گیانم

بە لینم دەری نا سکو لەی بیگەرد
شوبە کەس نە کەی سە رئەدەی لەبەرد

ەن دەس ر ویوم میرد بکە بە خوم
بە ژنی توحە (۲) یفە بو دور را جیو دوم

هالە کوك ـ خونکاری زستان بەفری خاوەن سام
لەمخولە کەوەمن وا بە تە مام (۳)

ئا واتم تویە حەزت لی ئە کەم
بیلە هیندی تر سەر و پژ دەر کەم

بە فر ـ هالە کو کەپرچنە، چورچورەم کە وتەبنە
دانار دا نارویستاوم چی بکەم لەم مالوژنە

بە سیە ئەم شنە شنە ، بوعاشقت لی و نە
حە ماملە میش بە گیانە گەرئارەزوت لەمنە

هالە کوك ـ مە بە ستم تویەتوئەبی ز او ام
نە ختیء ر اوە ستە زور شلکو سا وام

بەفر ـ هالە کو کە پرچنە، چورچورەم کەوتەبنە ،

خالو والم داکە وت چی بکەم لەم مالو ژنە

هی وەك خوم بوخوم باش بوجەر گم ئەنجن، ئەنجنە،

جیگام سوچو قوژ بنە ، والیم نا با رو بنە

هالە کوك ـ بەفری کونی پیردار ز اوی گول

خەسارە بو تو گولی شلو مل

(٤)

داما و بوم بە زار گفتم‌د ابە تو

ئەینا لە جەورت ئە بوم رە نجەرو

دە ما زوخم ئە سە ندلە ئە ندامی تو

ئەینا وە رەس بوم لە دە وامی تو

ئیستا کە ر ویو قالت بر اوە

گەلای‌تە مە نت زە ردبوو کەنراوە

خوشیو بو شیمە و شەم گرانمە

تە پلی شاییمە و شنگ میوانمە

چرای ژینمە هاو دە می خومە
لە ها و سەری ئەم کەس نامکا لومە
هەر ئەمشە ویا سای خەنە بەندانە
داواتی منو شنگی نوجوانە .
سوران توش وەرە ئاما نجمان جەمە
ئە وینمان زورە وتەما عمان کەمە

(١) رسکاء = گیا . (٢) دور راجی = تیرە یەکی گە
روکن لە نیوکور دە واریدا . (٣) خولەك = دە قیقە .
(٤) زار — دەم .

چورا خشتەکی

هیندی ئە زانن بوئیشە تە مەن
بە لام وانیە کە سب بوئە مەن

سوران وریابە ژینی پر بایتە
بە فیرونەچیو تیا نە بی بە پەن

سوران ئەم پارچە هەلبەستەی لە بارەی مزدنی کاکمو حەممەدی فەیزوللا بەگی دانوسیوە !

شین (مرثیه)

کاکموحەممەد ئەی نەمامی خاکی کوردستانی من
ئەی گولالەی خاکەلیوەم ئەی رەفیقی جوانی من
بوچی رویشتیو بەجاری بی خەبەر مایتەولەمن ؟
ئەی وەنەوشەی لاتەلانم ئەی گولی کویستانی من
توکە کوچت کرد بەجاری ژینم تال بو روحەکەم
ئەی هاوالی گیانی گیانیم ئەی هومیدی ژیانی من
ئاگری سنگم لە دلما وا بلیسەی سەندوە
هەلقولی ئاوی فرمیسکی شیوەنو گریانی من
دیمە سەر گلکوت بەنالین بی خەبەرنیم قەت لەتو
ئەی پەژارەی سالو مانگی هوزی بەگزادانی من

من لەدوای تو گیانی شیرین روله کام مەحفیل بکەم
ئەی چنوری دیوه خانم ئەی برای چازانی من

شەر تە یەکجاری عەزیزم تەرکی ئەوهەردە بکەم
حەیفی بو تو ئەی گلینەم ئەی بینای چاوانی من

کیلی قەبرت ماچ ئەکەم من دایمە روژو بەشەو
ئەی برای خاوینو پاکم شەمعی شەبوستانی من

دلبریندارم لە سویی تو نە ونە مامی نە ورەسم
ئەی هەلالەی کالو کەسکی قسنی سەمەدخانی من (١)

بارە فیقانیش ببیستن شیوەنو چەمەربکەن
بوحەمەگیان بەم زمانو لە هجەی سورانی من

---

(١) قسنی سەمەدخان = جییەکە ، کە کاك موحەمەدی لی نیژراوە .

«(وتەی مەلا یەك)»

لەکویرە دیێەك (1) مانگی بە فرانبار

بومز گەوت چو مەلای سەر دەستار

خەلکی لەمیعراب دابویان دە ورە

یەکجار وەرەس بون لە چلە گەورە

کولکە مەلای مون سلاوی پیدان

لە پیروجە حیل قرچە پی هەستان

چو دانیشت لەکن میغرابە و مەلا

قسەی دامە زراند لە ملاولە و لا

ما مە با پیریش ریشی وەك لوکە

شەریە کرد لە گەل درزی کولەکە

روی لەمەلا کرد کوتی ئەی جەنان

شارە زامان کە لە شەرع و ئاداب

مه لایه بان چاو دایه و وه ڵامێ

له ئایینو دین دایبه ست که لامێ

به ناودێ گه‌یی ده نگو باس مز گه‌وت

پوره خه را مان به په له‌ده‌ر که‌وت

کۆی کرده و له‌خۆی سه ره ژنه‌کان

له گه‌ڵ مه لاژن هاتن بۆ(٢) هه‌یوان

چاویان ناشه به‌ق درزی په نجێره

له وته‌ی مه لا ڕا یا نگرت سێره

و تاری ئه دامه لای ناو چاو مۆن

سۆفی زه نگ ببون تراو وه کۆر وون .

یه کێ ئه گریا یه کێ یا هۆی بو

یه کێ ته‌ز بیحێ له سه‌ر بازوی بو

کۆ ڵیان سه‌ند بو سۆفی په‌سته‌کسور

مه لاش ئه‌یگۆراندوه‌ک لوره‌ی ته‌نور

باسی لە خێر بو و بە خشینی سیپال
بوهی دەست بلاو ئەیتەندجاووشال
بە پیاوی ئە بلە بە حەشتی ئە دا
هی ژیرو مەندی لە وی دەر ئە نا
مە لاژن زانی کە وایە جیهان
گەر اوە هودەی لەگەل خەر مان
بە خشی بە خەلکی سرو سیپالیان
تە لیسوبە رەو جلو جەوا لیان
هودەی روتاندەو کردی بەئیحسان
دال بە خشی کردن لەخزموجیران
بە و تەی مەلالیی داشوردندەست
سازی کردبوخوی کوشکی ناوبەحەشت
وەختی کە مە لاها تەوە بوژور
دنیای لیتال بو وەك شەوی دەیجور

هچیی نه ما بومال‌ره شوروت بو

لوتی لی رەق بو برژانگی جوت بو

ئه مجارمه لاژن کوتی پیاوه گیان

خیراتم زور کردزیزنه بی ئا مان

هیوات پی ئه دەم روژی‌لی پرسین

سەر بەرزوشادبین له بەحەشت بژین

مه لاپه شو کاوهه ستی هاتد کول

کوتی ئەی ده خیل ژنی ساده دل

بویه من ئه مدا (٣) و تاری رەشخوین

شتم پی بدەن کرما نجو مسکین

روحم هان ئه دابو دەست بلاوی

تو بوچی و ازو که وتیته داوی

هەرچەند گشتوا نین‌مەلای ئیسلامی

هیاوایان ها تیا دوره که لامی

سوران گوێبگرە لەراوێژ بە دڵ
درۆی فریدە بۆتۆ چە پکە گوڵ

(١) بە فرانبار = هەوەڵمانگی زستان. (٢) هەیوان = هەیوان مزگەوت (٣) دەشخوێن = گۆترە .

✲ ✡ ✡ ✡ ✲

« چورا خشتەکی »

مەستی مەجازی بە مەستی نابێت
بە عارقەبادە پەرەستی نابێت
سوران لە جامی شەراب نبوشە
کە لەم لەعلە دادلپەستی نابێت

✲ ✡ ✡ ✡ ✲

بڵێسەی ئەوین

وەرەشەونم بە سەر گەردی دوچاوی مەستو کاڵت بم
بەلاگەر دانی ئەندامی نەمامی چوار دەساڵت بم

چون وەك پەروانە سەرخۆشم لەسوێی تیشکی سەری کوڵمت
ئە بێسوتا و و بێهۆشی گری شوعلەی جەماڵت بم
بزەی لێوی وەکو لەعلت تەوژی (١) رەمزی هەڵبەستە
فیدای عەتری هەناسانی وەکو موشکی غەزاڵت بم
دڵم گیری چلی داوی سەری کەزیەی تە لاێنتە
ئەلێی مورغی شەو ئاهەنگە وئە بێ نەخچیری خاڵت بم
بلێسەی ئاگری عەشقت چرای ژینی شەوەزەنگمە
چ خۆشە هەر وەهاسیرەی سیلەی چاوی کەژاڵت بم
دڵی سۆران ئە ناڵێنێت لە تاوی گوڵ وەکو بولبول
ئەلێ شەونم مەر و داێم رەفیقی مانگوساڵت بم

(١) تەوژم = هێز .

چوراخشتەکی

ئەم عەسرەش خوڵی پوڵوپارەیە
کاتێ دارا یێو دە خلۆ بارە یە

سوران گەر بیکەس بیتە وسەر زەوی (1)
ژینی بە تالە و هەر ئا وارە یە

بیکەس = فایق بیکەس هونەری مە زنی کورد .

✲ ✡ ✡ ✡ ✲

لای سوران شا نوی ژیا نی کور وە ك سال وایە کە لە نە
وروزی دل گە شینە و دە سی پی ئەکا ، وە لە زستا نی سیس دا
دوایی پی دی :

(پردی ژیانی کور)

نە و روز ـ ساوایی

مندالی ساواوەك بە چکەی پە ری
قژ گیر نا کە و ی لە تەپلی سە ری
لە نیو بیژ نگدا چاوی دە نکە سە ول
بو داوینی دایك ئە کە ویتە هە ول
بـا وەش دایکیە فیردە وسی بـە رین
جیی حە سانە وە و بە ر گری گرین

ئاوی ژیانی هه ر نه ور وز ئه مژی
یا چکه ی خرئه بیو قژی هه ل ئه کشی

له گه ل دایکو باب په یوه ندی ئه وین
به وجود دینی خا که لیو ه ی ژین

خاکه لیوه ـ منداڵی

کوردی به خو یا و بالای هه ل دینی
تو کی ته و یلی که م که م ئه ر ژینی

چاو ر ائه خشینیت له هاوسی و جیران
ها وال ده ست ئه خاخشپیلا نه وجوان

شه وان خازه لیوز وژان چاو شار کی
به هار گیا که ندن هاوین حیلو کی

کوری هاو مالی لای سه حـه سو که
عا شقی قه له مو هاور یی په رتو کــه (۱)

له که نیشك هاومال بیزی هه ل ئه ستی (۲)
ناز انی دوایی ئه م ئه په ر ه ستی

بەهار ـ لاوی

بەهاری ژینی لە ناکاو دا دیت
تیشکی دلداری لیی دەرئەکەویت

لە نجەی کچە جیران لە دلی ئەخشی
لە دایکو باوو هاوالی ئەبری

میوەی موحەببەت بەدل ئەچیژیت
هەستی گەورە کچ بوخوی ئەکیشیت

پاش حەزلیکردوتە قلەی دلبازی
بوی ئەگویزیتەوروگەی دلخوازی (۳)

دیتە بەرهو دەی هاوینی تەمەن
سەبونی پوشپە رئەیمژی بەندەن

هاوین ـ میردی

کە نیشت لە مالی بوکی ئاواتی
بوتە قەلای نان ئەگری خەباتی

لە پاش یەکدو سال سەارو پاچکەی ورد
بە سەعاتی سوك ئەیر ازینئە و پرد

بە چکەی خرپنەی عەجولی زورویش
بە قسەی حەمتەلەدلی ئەکەن ساریش
لە پەردەی دلیا جیگاخوش ئەکەن
مانگی پوشپەری چیمە نپوش ئەکەن
خەیالی ژ نـو دەم ئا زوخ خیزان
دوای هاوینی ژین دادینی خەزان

پایز ـ پیاوی

چون کاتی میردی نەیمادە وامی
سپی ئەبنوئەر ژین توکی ئەندامی
ریشی چوری شیر نەرم وەك لوکە
لیی پەیدا ئەبن پشمینوکو کـە
لـە دەورو پشتی بیر ئەکاتەوە
دەست لەگەل عەقلا لیك ئەداتەوە
دەورەی گەینی رەزی مەعریفەت
لەوسەردەمەداپیی ئەگری ئولفەت

گویچکەوز مانـو چاوی پڕ باین
هەریەك بو خویان کانی زا ناین

زستان ـ پیری

لـە زستانی ژین پیری میوانە
باسی گلکو و مەوت لە سەرزمانە

ئەوینی ئەمە بدەء لـە دلی ئەکاتە م
شەوقی خالقی لی ئەگری وەك شەم

ئیدی هەر نویژ دور و ژ و وعیبادەت
ترسی دوار و ژەوخەمی قیامەت

ئاخری پیریش هەموی دانە وە
چوە ژیر قەبرجیی حەسانە وە

(٤)
هەبەست

جاهی بلیمەت هەرزو حالیە
پسپوری پـردە بـەم مندا لیە

حورمەتدایکو بابیەکجار بەتەمکین

ریزی پەرتوکو سەوا دوزا نین

گری دلبازیو بلیسەی ئەوین

هەستی کاسبیو هەولی قوتی ژین

دەریای خەیا لو بیروتی گەین

شەوقی خالقو ئاینی موبین

لە دلی کوئەبن خرئەبنوەك گەنج (٥)

جالە بەر ئەمە بەلاو ئەلین گەنج

سوران تو گەنج بەهەلگری رەنج بە

پاکە لەمە بە فەرزی شە ترەنج بە

---

(١) پەرتوك = کتێب (٢) کەنیشك = کیژ .
(٣) روگە = ئاوینە = دل (٤) مەبەست = مەنزور =
نەتیجە . (٥) گەنج = جەحیل .

«(هەڵپەرکێ)»

ئەمڕ ولە دییەك خۆشیو شاییە
یا سای زەماوەن لە ئا وا ییە
جەغزی هەڵپەرکیی لاوی دڵناسك
بەین بەین ئەیتەنن کچان وەك ئاسك

---

(٢)
داوات دیتە گوڕوەك هەوری بەهار
بەگو و بەرو کیی شوخی مشکی لار
پولەکەی ورد و قوشەی چەن ساڵە
لەگەڵ لەر زانە ئەیکەن بەگاڵە
ریشوە میزە روگوڵە نگو دە سماڵ
ئاویتە ئەبن ئەیکەن بەجەنجاڵ
کوڕانو کچان بەقو لو بە باڵ
هاوریی ئەکەن با لورەی شمشاڵ

پەنجەی گەورە کچ سورو گەرم ئەبی
لە بەرو یك کوشین غەرقی شەرم ئەبی
دلی ئەگری وەکو کارە با
خوزگە بە شانی چە پی یار ئەبا
کە وشە نی گەر می هە لپەر کیو لارە
بە زم ئەبا تە بەر قا پیەی ئیوارە
سوران زور لە بار ریکت خست هە لبەست
زە ماوە نی کورد سیرە تە ومە بەست

چورا خشتەکی

کاتی کە ژینم خە زانی هینا
پیم وا عە قلی هەر زانی هینا
بە لام ئەی سوران ئەم فیلمە چەوتە
هە تا دوا شانوی(١) نە زانی هینا

---

(١) شانو — سە حنە .

«(پەیکەرەی ئیلهام)»

روخساری نیگارم کەوە کو روژی عەیانە

تیشکی سەری کولمەی شەفەقی مانگەشەوانە

غەمزەی سەرنجی نەرگسی کالی بەجەمالی

برفینی دلە لابەری ئەفسوسوغەمانە

تال تالی سەری پرچی لەسەر هەنیەی کرچی

ریحانەیە شیواو و بلاو و پەریشانە

مەمکانی خرو خولی لەبەین سنگیوقولی

نارنجی بەهارین لە بەرشلکی رەقوجوانە

خوزگەم بەدلی خوم کە بەدایم هەروەکو موم

ئەسوتینیت چەشنی سوران بەهەزاران لەمانە

«(میوانی)»

روژی لە جیبیەك چوم بوم بە میوان

یو بە خانە خویم هاوالی دلجوان

ئەم رە فیقەی من دارتاشی ئە کا

بە زە بری مشاربە دەس دێنێ نان

رۆژی پێنج تمەن داهاتی هە یە (١)

بودە مازوخی خانو یە خێزان

کە وتە بەر پێمو بوبە چوری ئاو

بە خێری هێنام بە لە هجەی سوران

بلیسەی خولکوئە سرینێ شادی

لە چاوی ئە هات وەك بەر قوباران

بەر بو بە خولکو خزمە توحورمەت

بەر یزی گرتم بەرە سمی کوردان

چاییو کاکا هو و قاوە و شیرچایی

خەس خەس تی ئە کران خیرادائە نران

پالودە و خوشا و فرنیو بە ستەنی

زژانە بەردەم خانە خو یو میوان

پێپسیو کانا داو فانتا و با بوڵاب
خشکە یان ئەهات لەبەر هەڵچوان

نوقڵو غوڕابیو گوڵقەندو توێشە
بە نایلۆن ئەهات وەك تۆڕ بینی شوان

لوقمەو زلوبیا و نانە بڕنجی
لە سەر کەشەف بون بە قەڵاقوچان

تۆ گوڵە بەڕۆژە و فندقو پۆستە
کۆگا کرابون وەك جەزی خەرمان

مێوژ و گوێزو کشمیشو بادام
تێکەڵ کرابون عاسمانو ڕیسمان

ئەمانە خوران لە زۆر و لە کەم
ئەمجارە وەختی بۆ بونە هار هێنان

بە گوڕجو گوڵی سوفرەیان ڕاخست
زڕ قو بڕقی بوچون زەری ئەلوان

خور شتو پلا و کفته وتازکه باب
سه نگه سیرو ئاش دولمه‌ی بادمجان
سا یله‌و قه یسور ون‌ئابو گوشتودو
کولیره چه وره و نا سکه‌و نا نه‌شان

برویشو قلیه و قاور مه و که باب
خزانه‌جه‌رگه‌ی سوفره و نانوخوان
شو ریجه‌و هه‌لواو کو کیو به‌ر به سیل
به کاسه ها تن دارمال به پیوان

لوتا ویژمان کرد له سه‌ر سفره که
پاشخوا نمان جی هیشت به‌تون به کیشان
ئه مجار کاله کو گرکه و فاته بور
له‌ت له‌ت کرانو به ریزدا نران

شوتیو کالیا رو ترو زیو خه یار
ئه مانیش هینران دیسان بو خوران

داهات مانگیکی خه سار بوساتی
له پاشان هه ستاین به سو کوئاسان
ئه مه‌ش بزانه منی به‌ر یخست
به پاره‌ی خه لکی به‌قه‌رزی زستان
به لام من بوخوم شه‌رمه زار بو وم
پیم جینایه ته چونه مال ئه وان
ئه ما ئه‌م کوزه لاوی خوینگه‌رمه
ده عوه‌تی کردم دوای ئه مه‌ش دیسان
منیش ئه مه وی وه لامی ده مه و
(٢)
به‌م چه‌ن دیره دین ـ هه‌لبه‌ست نه‌ك په خشان
برای خاوینم سو پاست ئه که‌م
زور خه جاله تم نا یه‌م تا نه مان
چونکه زور عه یبه بو منی مسکین
به ساتی بی خوم ر و زی یه‌ك سالتان

ئەگەر ئەتەوی زور بیمە مالت
بە خیوم بکە هەر وەکو خوتـان

من کە دیم بولات لە موکریانەو
لە بیرت ناکەم شەو سو بەیانان

بو موحەببەت توهەستی پاکت دیم
نەك بوچلیسیو بوزگك لە وەران

بە خواعەزیرم گەر زگەروبم
یەکجار بڕوینە مالەکەی خومان

گەر توش لەجیبە بوی بەهوی زەحمەت
تازە قەت مەچودە ستەم بە دامان

بچو بو مالیك وەك خیزان وابی
نەك فەرقت بخەن لەحاستی خویـان

ئەزانم خیراش خەقم پی ئەدەی
بەلام پیم بدە بە ئیش نەك زمان

سوران میوانی ماله‌کوردی به

که‌ریزت ببی نه‌ك شت ئه‌شکیل نان

---

(١) داهات = عایدات . (٢) په‌خشان = نه‌سر .

بوکی هه‌ورامان

له‌سه‌رخاکی جوانا نداوه (١) کومامز ئه‌کاله‌نجه

له‌باری دلته‌رو گورجه‌چ خوینگه‌رمه‌چ بیله‌نجه (٢)

که‌په‌لکانی ئه‌هو نیته‌وله‌سه‌ر کولمه‌ی به‌سه‌رپه‌نجه

وه‌کوره‌شمارئه‌پاریزن له‌ماچی گه‌نج ئه‌م گه‌نجه

به‌رجه‌وه‌ندی چ دلکیشه سه‌ری سنگه‌ی به‌م سه‌رنجه

مه‌مك فه‌رزن نیوك کولمه‌ساقی یاری شه‌تره‌نجه

له‌کاتی کایه دازانیم که‌فه‌رزی شلکه نارنجه

شه‌قو تورتوخر وخولن به‌حا لیك لاسکی قنجه

له‌مه‌دحی بوکی هه‌ورامان ئه‌کاسوران قه‌له‌م ره‌نجه

کچی کوردروژی گه‌ردونه وئه‌میش ده‌ستی هه‌تاوسه‌نجه (٣)

(١) مامز = ه اسك . (٢) بیلە نج = خوین گە دم .

(٣) هە تاو سە نج = ڕ وژ نوس .

شەپۆلی دژی ژین

(١)

پاپو ری ژینم کە هاتە سە رئاو

کە وتە تە نو رەی‌خور ینو گیژاو

پیموایەبو خوی‌وە ستای‌پاپو رچی

بو رە نجی هینام وابە داوو ناو

شە پولی زلەی وەك دیوە لو کە

دینە بە ر هە لست لە وە ختو نا کاو

دایم لە گە لیان زورە با نیمە

نیمە بەئە هوەن کاتی خورد وخاو

ئە ونەم زە قە کردلە گەل‌شە پولان

کەو تومە سو ستیو شلە و ساوە ساو

عا سمانی ژینم واشە وە زە نگە

لەحەوت‌پەردە یدادەست‌نا کەوی‌ساو

قەت نە بۆ جاری لەکانی دلمەو
پێکە نینی بێ وەك فرمێسکی چاو
بۆ یە پایزان زۆرەازیزە لام
ئەویش وینەی منغەم بوی بوبەباو

بارەشی بەهار سەبونی هاوین
لەزگیان بری وەك من نانەچاو
ئەویش وەکو من ئەسرینی زەدی
هەل ئەوەرینی بە بوعومری نەماو

ئەویش بیزارە لەتەمەنی خوی
ئەزانی زستان کفنیئەکاجاو
هەستی جانانەش ئەوەندە وردە
کەجالجالوکەش ئەیخاتەنیوداو

جاچون نەژاکیم بەم حەسساسیە
دەوری تەنیوم داوی چاوو راو

خه نجه ری زه‌مان وای بری دلم
له ئیشی زامی ئه لیم به یتو پاو

دیاره برینیش تازورتر بیشیت
عیسان له کولتر ئه کاقا وه قاو

هه لبه سته کانم تیشکی ر و (٢) گه یه
ئاگر وه ر ئه گری له گری به تاو

یه لام ئه ی سوران له به ر به هه ستی
شه وق ئه پالیوی به حه وت ره نگ ته واو

---

(١) پاپور = که شتی . (٢) روگه = ئاوینه .

سلاو به هوی مانگه وه

کوتم ئه ی مانگ هومیدی حالی زارم
گه (١) ر وکی شاخوده شتو دیو و شارم

بەدی هینی لە رەی پەردەی خەیالم
تەسەللای بیر و هوشی‌دەردەدارم
گەلی دورم لە سوچی چاوی شەنم
لە سویی وەسلی غەماو یبیو دلهەژارم

ئەتویەکجار بەعەرزەو گیروبەندنی
بەلام‌من نوقمی شیوی کوهسارم
وەرەمەردانە گورجیو راپرت‌بی
سەرنجی خوت بدە شاری نیگارم

سلاوی کی بەگەرمی ئاگرینم
لە بەژنی نەونەمامی وەك چنارم
دەمی ماچ کەلە باتی من بەتاسە
شیرین کە پیی ژیانی ژەهەرەمارم
بلی سوران کە دیوانەی ئەتو بو
ئەویستە ش‌هەروە کوپیرا رو پارم

(١) گەرووك — توریست.

✲«(دەردە دڵ)»✲

حە سە نی سە لاح تەخە لوس سوران
هونەری کوردان نو سە ری دە وران

خــە ریك زانست بــوی لــە مند اڵیەو
ژنیت را ئە بوارد زور بــە تا ڵیە و

کاتــی هــا وا لان یاریــان ئە کــرد
خازە لیوحــە لواوبی عاریان ئە کرد

تولە قوژ بنا خوت ئە شار دە وە
لە پیا لەی زانست مەیت ئەخواردە وە

کاتی سەر مەست بوی بە شە را بی ئاڵ
قە لــە می تیژ ت کــە و تە گور و گاڵ

بە نو کی قە لەم جــە و هەرت ئە رشت
هە وە سو چە و تیو نا یاریت ئە کوشت

هــو نراوت ئە نــوسی بــە یازدە ساڵی
کە هاو نرخ بون لە گەڵ هی نالی

په خشانی ر (1) یکت شا کاری نوسین

سه ر سور ینه ر بون وه ك هی (2) لامارتین

بیروڕای جوانتوخه یالی نه وین

ته كزیبیان ئه كرد فه لسه فه ی داروین

له ژیر بن میچی پر له مشكو مار

لوغه ت فیر ئه بوی به كلور روهه زار

زمان ئینگلیزیت وه ك گاوره وان كرد

پیتی لاتینت و (3) یردی زمان كرد

ویژه وده ستوری زمان فه راسنه

به سه ر یازال بوی ـ ئه مه خوی شانسه

زمانی روسیش لیت بو به عادی

له بیری بردی جیهانی ماددی

بو زمانی خوشمان چاك پسپور بووی

هه ربویه توزی شه نگوشور بووی

زمانی فارسیش زورچاك ئه زانیت
چونکه دنیشتوی غه ربی ئیرانیت

چه ندزمانی دیشت پشکنی به دل
لیت هه لبژاردن چه پك چه پك گول

وه کور افایل وینه ت ئه کیشا
هه ستی بینه رت بوخوت را کیشا

کتیب ئه نوسی هه روه ك گه لای دار
له مه ر زانستو زمانو ئه دوار

له موسیقا شدا غیره ت ئه نوینیت
ئاهه نگی خومان به نوت ده ردینیت

فه قیرو هه ژارنا چه و سینیته و
قه ت ماندوی باسکت ناحه سینیته و

دایم خزمه تی هوزو گه ل ئه که ی
لهم ریگا یه شدایه له پهل ئه که ی

رادیوی هه‌ژاران ئه‌که‌یته‌وه ساز

به بی به‌ر یتلوجه قده سو نیاز

به لام ئه‌ی سوران زینه بی له من

نه مکه یته گالته‌ی دەم دوستو دژمن

ئه‌م بازاره‌ی تو کریاری نیه

هیچکه‌ست حارزها و کاری نیه

به‌شت تا ئه‌یسته جه وروجه فا بو

موحیت له حاستت دور له وه فا بو

به لام له مه و دواش هیشتا ماوته

تاره سه‌ره تای ته‌له‌و داوته

بیله بری ترخزمه‌ت بنوینی

گولده سته‌ی زیاتر به دیاری بینیت

ئه‌وکاته زور چاك خوت ئه‌بینیته‌و

له باتی خه‌لات حه ور ئه چنیته و

بەڵام دوای مەرگت ئەبی بەگابور
بەدەنگ بوت ئەگرین کیژی بەڵکەشور
لاوی کە لەگەت بالا بەرزو جوان
بەریزت ئەگرن بە دڵو بەگیان
پیری گەراوە لە پیاو و لە ژن
کێلی سەرقە برت بەماچ هەڵ ئەمژن
شیوەنت ئەکەن تا قەرنوزەمان
(٤)
هەیکەلت ئەکەن لە بایی گران
لە سەرگلکوکەت ئارامگا ئەکە
پیتول(٥) دەرکەوان بەردەرگا ئەکەن
کوری مەیخانەت ئەەرازیتەوە
خاوەر بە ناوت ئەە نازیتەوە
بەڵام ئەەی سوران عاجبات مەمینە
تا دنیا بوە هەر ئەمە شوینە

زیند وعەزیەتدان رەپیلگەی مەیە
مردو پەرەستینجی خیلگەی مەیە
ئە ممامن دوستی هی وەك سورانم
مردو پەرەست نیم قەدرت ئەزانم

(١) پەخشان = نەسر . (٢) لامارتین = نوسەرو هونەری فەرانسە . (٣) پیت = حەرف (٤) هەیکەل = موجەسسەمە . (٥) پیتول = فەیلەسوف

«(قەسەم نامە)»

بەپەلکەی جوری رەشمارت
بە چاوی مەستو بیمارت
بە لیوانی شەکەر بارت
بە شوعلەی دەم بەیان قەسەم

بـه كـولمانی سپیو ئـالت
به كوخی زه قه نی كالت
به سیحری په رچه مو خالت
به داوی باغه وان قه سه م

به مه مكانی وه كو سیوت
بـه لا تیلی دل ئـه نگیوت
به دیوانه ی كه ژو كیوت
به فه رهادی زه مان قه سه م

بوتی ده و رانی ژینم توی
نیگـاری نازه نینم توی
گری كوره ی ئه وینم توی
به ئه بیاتی سوران قه سه م

✲ ✡ ✡ ✡ ✲

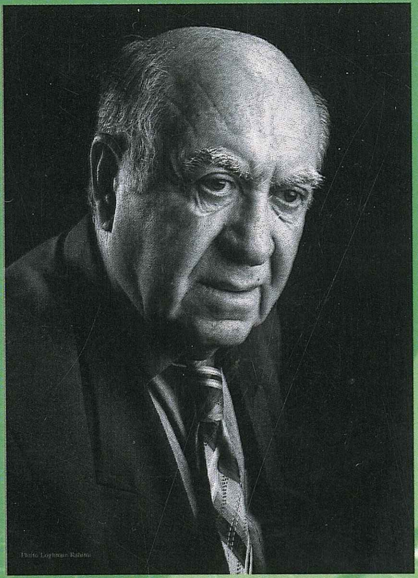
توجه فرمائید :

در زیر هر قطعه شعر كلمات مشكل را معنی كرده ام

ئه میركیا (ع. تیكانته په)

(لژگەی دیوانی سوران:)

ڕۆپەڕ	سەردێڕ	ڕۆپەڕ	سەردێڕ
٢	سەرەتا	١٠	دیمەنی بەهار
١١	تاسەی چاوکەژاڵ	١٣	بیرەوازی
١٤	وەرە ساقی	١٥	شەنگی خێڵە گۆڵەکە
١٧	شەماڵی وادە	١٨	کاروانی کەزیەکاڵ
١٩	ئامۆژگاری پرشنگ	٢١	قەڵەم
٢٣	سێزدە بەدەر	٢٤	وێنەی کەزیە خاو
٢٦	سۆزی کەمان	٢٨	بەهاری کوردستان
٣٠	پەپولە و شەم	٣٢	سکاڵا لە فەلەك
٣٣	چوار خشتەکی	٣٤	شانۆی ساڵی تازە
٣٥	شیوەنی سوروشت	٣٨	بەزمی مەیخانە
٤٠	خەزان	٤١	هەڵبەستی فرمێسکاوی
٤٦	تا های شەمزین	٤٧	پەیامی وەنەوشە
٥٢	ئەسرینی شادی	٥٣	کەوی بۆران پێچ
٥٧	چوار خشتەکی	٥٧	فیتنە
٥٨	مانگی گوڵان	٦٠	لە پاش دەرچونی ئاخر هەناسەم
٦٥	ئاهو نالەی دل	٦٦	جیگای عیبرەت
٦٩	پەڕتوك	٧٠	چوار خشتەکی

Photo Loghman Rahimi